

RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN
TILASTOJA
2013

tilastoja 2013

RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN TILASTOJA -SARJA

ilmestyy vuosittain painettuna suomeksi sekä verkkojulkaisuna suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa www.rikosseuraamus.fi

Rikosseuraamuslaitos
Keskushallintoyksikkö
Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
puh. 029 56 88500, fax 029 56 65440
kirjaamo.rise@om.fi
www.rikosseuraamus.fi

Teksti, kuvat ja taulukot

Peter Blomster
Henrik Linderborg
Marja-Liisa Muiluvuori
Irja Salo
Kati Sunimento
Sasu Tyni

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Anja Heinemann

ISSN

ISSN-L 2242-6949
ISSN 2242-6949 (painettu)
ISSN 2242-6957 (verkkojulkaisu)

Paino

Kopijyvä 2014

Sisällysluettelo

Käsitteet

Taulukkoluetelo

Vankeinhoito

Yhdyskuntaseuraamukset

Taulukot tekstissä

Kuvioluettelo

Esipuhe	1
1 Seuraamuksista	3
1.1 Seuraamusjärjestelmän kehittymisen yleispiirteitä	3
1.2 Seuraamusten täytäntöönpano	4
2 Vankeinhoito	5
2.1 Vankiluvun kehitys	5
2.2 Vankirakenne	7
2.3 Järjestys ja turvallisuus	9
2.4 Vankitoiminnot	10
2.5 Vapautuneiden vankeusvankien uusintarikollisuus	12
3 Yhdyskuntaseuraamukset	13
3.1 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasmäärät	13
3.2 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasrakenne	15
3.3 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sosiaalinen tilanne	17
3.4 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden osallistuminen toimintoihin	18
3.5 Yhdyskuntaseuraamuksissa käytetyt sanktiot	18
4 Vankien opiskelu	20
Taulukot	25

Käsitteet

Nuorten ehdollisen vankeuden valvonta (ERN)

Rikoksen alle 21-vuotiaana tehnyt voidaan tuomita ehdollisen vankeuden tehosteeksi 1 vuoden 3 kuukauden pituiseen valvontaan. Valvontaan määrätään, jos sen katsotaan edistävän tekijän sosiaalista selviytymistä ja ehkäisevän uusia rikoksia.

Ehdonalaisen vapauden valvonta (EAV)

Vankeusrangaistuksesta suoritetaan vankilassa lähes poikkeuksetta vain määräosa. Ehdonalainen vapauttaminen tarkoittaa ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomitun vangin päästämistä suorittamaan loppuosa rangaistuksesta vapaudessa. Ehdonalaisesti vapautettu määrätään valvontaan silloin, kun koeaika on pitempi kuin yksi vuosi, rikos on tehty alle 21-vuotiaana tai kun vanki sitä itse pyytää.

Laitosaika

Teoksessa on käytetty laitoksessa oloaikaa kahdessa eri yhteydessä: kertymätietona vuoden aikana vapautuneista ja poikkileikkaustietona 1. toukokuuta laitoksessa olevista. Tiedot poikkeavat toisistaan, koska kertymätiedoissa painottuvat lyhyet rangaistukset ja poikkileikkaustiedoissa pitkät rangaistukset.

Nuorisorangaistus (NR)

Vuonna 1997 aloitettu nuorisorangaistuskokeilu lopetettiin vuoden 2004 lopussa. Laki nuorisorangaistuksesta tuli voimaan 1.1.2005 ja nuorisorangaistus laajeni koko maahan. Nuorisorangaistukseen voidaan tuomita alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta, jos sakkoa on pidettävä riittämättömänä seuraamuksena, eivätkä painavat syyt vaadi ehdotonta vankeusrangaistusta. Nuorisorangaistusta tuomitaan vähintään neljä kuukautta ja enintään yksi vuosi. Nuorisorangaistus sisältää valvontatapaamisia, sosiaalista toimintakykyä edistävää ohjausta ja tukea sekä työelämään perehdyttämistä.

Nuorisovanki (NV)

Nuorisovangilla tarkoitetaan vankitilastossa vapausrangaistustaan nuorisovankilassa suorittavaa. Päätöksen nuorisovankilaan määräämisestä teki vankilaoikeus. Vankilaoikeus lakkautettiin ja nuorisovanki käsitteenä poistui laista vankeuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä 1.10.2006.

Pakkolaitosvanki (PE)

Pakkolaitosvangilla tarkoitetaan vankitilastossa vaarallista rikoksenuusijaa, jonka vankilaoikeus määräsi eristettäväksi pakkolaitokseen. Pakkolaitokseen tuomittua ei voitu päästää normaaliaikana ehdonlaiseen vapauteen, vaan hän suoritti rangaistuksen kokonaan vankilassa. Vankilaoikeus lakkautettiin ja pakkolaitos käsitteenä poistui laista vankeuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä 1.10.2006.

Sakkovanki (SV)

Sakon muuntorangaistusta suorittava on sakkovanki. Muuntorangaistus määrätään sakkoon tuomitulle, jolta sakkoa ei ole saatu perityksi.

Tutkintavanki (TV)

Tutkintavankeja ovat rikoksesta epäiltynä vangitut. Vangitsemisesta päättää tuomioistuin. Rikoksen johdosta vangittu on pääsääntöisesti vietävä heti yleiseen vankilaan tai oikeusministeriön tutkintavankien säilyttämistä varten hyväksymään laitokseen. Yhtäjaksoisesti vähintään yhden vuorokauden kestänyt vapaudenmenetysaika vähennetään rangaistuksen täytäntöönpanossa.

Valvontarangaistus (VALRA)

Valvontarangaistusta koskeva laki tuli voimaan 1.11.2011. Valvontarangaistus voidaan tuomita enintään 6 kuukauden vankeusrangaistuksen sijasta silloin kun yhdyskuntapalveluun tuomitsemiselle on este. Aiemmat vankeusrangaistukset, valvontarangaistukset tai rikoksen laatu voivat olla esteenä tuomitsemiselle. Valvontarangaistuksen on oltava perusteltua myös syytetyn sosiaalisten valmiuksien ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Valvontarangaistuksessa tuomitun liikkuminen asunnon ulkopuolella on rajoitettu vain aikataulun määräämiin ajankohtiin. Päihteiden käyttö on kielletty koko rangaistuksen ajan. Tuomittua valvotaan paitsi teknisin välinein myös yllätyksenä asuntoon.

Vankeusvanki (VV)

Vankeusvankeja ovat vangit, jotka suorittavat tuomittua ehdotonta määräaikaista tai elinkautista vankeusrangaistusta, täytäntöön pantavaksi määrättyä ehdollista vankeusrangaistusta ja/tai jäännösrangaistusta menetettyään ehdollaisen vapautensa.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden keskimäärä

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden keskimääränä on käytetty toimeenpanossa olevien yhdyskuntaseuraamusten keskimäärää. Asiakkaiden keskimäärä on todellisuudessa noin 200–300 pienempi, koska yhdellä henkilöllä voi olla useampia toimeenpanoja yhtä aikaa.

Yhdyskuntapalvelu (YKP)

Yhdyskuntapalvelua voidaan tuomita enintään kahdeksan kuukauden vankeuden sijasta. Sen keskeinen sisältö on palkaton yleishyödyllinen työ. Edellytyksenä on, että tuomittu soveltuu ja suostuu yhdyskuntapalveluun. Soveltuvuus selvityksen tekee Rikosseuraamuslaitos ja lopullisen ratkaisun yhdyskuntapalvelusta tuomioistuin. Yhdyskuntapalvelun pituus on 20–200 tuntia. Yhdyskuntapalvelua voidaan määrätä myös yli vuoden pituisen ehdollisen vankeusrangaistuksen oheisseuraamuksena, jolloin sen pituus on 20–90 tuntia.

TAULUKKOLUETTELO

Vankeinhoito

1. Vuoden alussa ja lopussa rangaistuslaitoksissa olleet sukupuolen, vankiryhmän ja laitostyyppin mukaan, 2013
2. Vankien päivittäinen keskimäärä vankiryhmittäin vuosina 2004–2013
3. Alle 21-vuotiaat tutkinta- ja vankeusvangit keskimäärin vuosina 2004–2013
4. Vuoden aikana vapaudesta rangaistuslaitokseen tulleet vankiryhmän ja sukupuolen mukaan laitostyypeittäin, 2013
5. Vapaudesta vankilaan tulleet vankiryhmittäin vuosina 2004–2013
6. Vuoden aikana vapautuneet vapautumisperusteen, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2013
7. Vuoden aikana vapautuneet vankeusvangit rangaistuslaitoksessa suoritetun rangaistusajan, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2013
8. Vuoden aikana päättyneiden sakon muuntorangaistusten pituus, 2013
9. Rangaistuslaitoksista vapautuneet vankilajin ja sukupuolen mukaan vuosina 2004–2013
10. Vapautuneiden vankeusvankien rangaistuslaitoksessa suorittama aika (%) vuosina 2004–2013
11. Ehdonalaisesti vapautuneet vuosina 2004–2013
12. Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa vuosina 1994–2014 sekä vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset, vapautuneet elinkautisvangit ja suoritetun rangaistuksen keskipituus vuosina 1994–2013
13. Valvottu koevapaus vuosina 2007–2013
14. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
15. Vankeusvankien ikäryhmät 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
16. Vankeusvankien ennakoidut laitoksessaoloajat 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
17. Vankeusvankien laitostertaisuus 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
18. Ulkomaalaisten vankien keskimäärät vankilajeittain sekä osuus kaikista vangeista vuosina 2004–2013
19. Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikokset 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
20. Ulkomaalaisten vankien kansalaisuus 1.toukokuuta 2013
21. Poistumisluvat vuosina 2004–2013

22. Karcaamiset ja luvatta poistumiset vuosina 2004–2013
23. Vankien ajankäyttö vuosina 2004–2013 (%)
24. Vangit ja vankilat 1975–2013
25. Vuosina 2003–2008 vapautuneiden vankeusvankien uusiminen (%) viiden vuoden seuranta-aikana sukupuolen, iän ja vankeuskertaisuuden mukaan.

Yhdyskuntaseuraamukset

26. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2004–2013
27. Yhdyskuntapalvelun toimeenpano vuosina 2004–2013
28. Ehdonalaisen vapauden valvonta vuosina 2004–2013
29. Nuorten ehdollisen vankeuden valvonta vuosina 2004–2013
30. Nuorisorangaistuksen toimeenpano vuosina 2005–2013
31. Valvontarangaistuksen toimeenpano vuonna 2012–2013
32. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos seuraamuksittain päättyneissä toimeenpanoissa vuosina 2007–2013 (%)
33. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma seuraamuksittain 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
34. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sukupuolijakauma 1. toukokuuta vuosina 2004–2013
35. Yhdyskuntapalvelua suorittavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta 2004–2013 (%)
36. Ehdonalaisesti vapautuneiden valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
37. Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
38. Nuorisorangaistusasiakkaiden sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
39. Valvontarangaistusta suorittavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuonna 2012–2013 (%)
40. Ohjelmatoimintaan osallistuneet yhdyskuntaseuraamusasiakkaat vuosina 2009–2013
41. Sanktioiden ja toimenpiteiden käyttö yhdyskuntaseuraamuksissa vuosina 2005–2013

TAULUKOT TEKSTISSÄ

- A. Opiskelevien vankien määrä koulutusmuodon mukaan
- B. Suoritetut tutkinnot vuonna 2013

KUVIOLUETTELO

1. Vuoden aikana vapaudesta tulleet, vapautuneet ja vankien keskimäärä vuosina 2004–2013
2. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)
3. Vankeusvankien ennakoitujen laitosaikojen osuudet 1. toukokuuta vuosina 2004–2013
4. Ulkomaalaisten vankeus- ja tutkintavankien keskimäärä ja osuus kaikkien vankien keskimäärästä vuosina 1997–2013
5. Poistumisluvat vuosina 2004–2013
6. Vankien ajankäytön jakautuminen arkipäivisin vuonna 2013 (toiminnoissa n=1593 vankia keskimäärin/arkipäivä)
7. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2004–2013
8. Vankien ja toimeenpanossa olevien yhdyskuntaseuraamusten keskimäärät ja osuudet vuosina 2005–2013
9. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos (%) päättyneissä toimeenpanoissa vuosina 2007–2013
10. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma (%) 1. toukokuuta vuosina 2004–2013

Esipuhe

Tilastojulkaisun tarkoituksena on antaa monipuolista tietoa Rikosseuraamuslaitoksen asiakas- ja vankimääristä, asiakasrakenteesta sekä toiminnasta. Julkaisu välittää paitsi ajankohtaisen kuvan rikosseuraamusalasta myös mahdollisuuden seurata sen kehitystä viimeisen 10 vuoden aikana.

Tilastojulkaisussa ovat mukana vankeuksia ja yhdyskuntaseuraamuksia koskevat tiedot. Vankeuksien osalta tilastojulkaisu jatkaa Tilastokeskuksen vuonna 2009 lopettamaa vankitilastoa. Tilastojulkaisussa kuvataan asiakasmääriä ja niiden muutoksia sekä esitetään täytäntöönpanoon ja vankien ajankäyttöön liittyviä tilastotietoja.

Tilastotiedot perustuvat Rikosseuraamuslaitoksen käytössä oleviin tietojärjestelmiin. Tietojärjestelmärajoitteiden vuoksi yhdyskuntaseuraamuksia koskevat aikasarjat eivät kaikilta osin ole täydellisiä.

Julkaisu on suunnattu rikosseuraamusalan omalle organisaatiolle, mutta sen on ajateltu vastaavan myös muiden Rikosseuraamuslaitoksen toiminnasta kiinnostuneiden henkilöiden ja organisaatioiden tavallisimpiin vankeja ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaita koskeviin kysymyksiin.

Tilastojulkaisussa on aina mukana jotain ajankohtaista teemaa käsittelevä katsaus. Nyt ilmestyvässä tilastojulkaisussa teemanä on vankien koulutus.

1 Seuraamuksista

1.1 Seuraamusjärjestelmän kehittämisen yleispiirteitä

Vankiluvulla mitattuna Suomi kuuluu nykyään maltillisen kriminaalipolitiikan maihin. Vankiluvun alentamiseen tähtäävä kriminaalipolitiikan suunnan muutos alkoi 1970-luvulla. Vankeiden määrä onkin 1970-luvulta lähtien alentunut kolmanneksen aikaisemmasta. Vaikka vankiluku on välillä noussut, on se 1990-luvulta lähtien pysynyt muiden Pohjoismaiden tasolla.

Vankiluvun alenemiseen pyrittiin aluksi vaikuttamaan laajentamalla sakkojen ja ehdollisen rangaistuksen käyttöä. Yhdyskuntapalvelun ja nuorisorangaistuksen käyttöönotto 1990-luvulla merkitsivät muutosta rikosseuraamusalalle. Uusista seuraamuksista yhdyskuntapalvelu vakiinnutti alun kokeiluvaiheen jälkeen asemansa koko maassa. Nuorisorangaistuksen käyttö on sen sijaan jäänyt vähäiseksi. Mahdollisuus muuttaa korkeintaan kahdeksan kuukauden ehdoton vankeusrangaistus yhdyskuntapalveluksi vaikutti osaltaan vankilukujen alenemiseen.

Tarve seuraamusjärjestelmän kehittämiseksi ja uusien vaihtoehtojen löytämiseksi kasvoi 1990-luvulta lähtien rikollisuuden ja sen taustalla olevien ongelmien muuttuessa haasteellisemmiksi. 2000-luvulla tehtiin yksittäisiä seuraamuksia ja seuraamusjärjestelmää laajemmin koskevia muutoksia ongelmien ratkaisemiseksi.

Harkinnanvaraisuutta nuorten valvontaan määräämisessä lisättiin ehdollista vankeutta koskevassa lakiuudistuksessa vuonna 2001. Uuden säännöksen mukaan 15-20-vuotiaana rikokseen syyllistynyt nuori voidaan määrätä koeajaksi valvontaan sosiaalisen selviytymisen edistämiseksi ja uusien rikosten ehkäisemiseksi. Vuonna 2002 tehtiin mahdolliseksi yhdyskuntapalvelun tuomitseminen yhtä vuotta pidemmän ehdollisen vankeusrangaistuksen oheisseuraamuksena.

Vuoden 2006 vankeuslain myötä siirryttiin suunnitelmalliseen ja yhtenäiseen täytäntöönpanoon. Vankeuslain yhteydessä uudistettiin myös ehdonalaisten vapautteen liittyviä säädöksiä sekä otettiin käyttöön valvottu koevapaus. Koevapautteen voi päästä aikaisintaan kuusi kuukautta ennen määräaikaista ehdonalaista vapautumista. Lisäksi vuonna 2011 aloitettiin vapauttamisyksikkötoiminta osana hallittuun ja asteittaiseen vapauttamiseen liittyviä toimenpiteitä. Maksamattomien sakkojen muuntamista vankeudeksi vähennettiin 2000-luvun puolivälissä useaan ot-

teeseen. Vuonna 2008 poistettiin mahdollisuus muuntaa rangaistusmääräysmenettelyssä annetut sakot vankeudeksi.

Vuonna 2011 astuivat voimaan nuorten rikoksenteekijöiden tilanteen selvittämistä ja ehdollisen vankeuden valvontaa koskevat lait. Samana vuonna astui voimaan myös laki valvontarangaistuksesta. Laki nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämisestä edellyttää seuraamusselvityksen tekemistä 15-20-vuotiaana rikokseen syyllistyneistä. Selvityksessä arvioidaan millaisilla seuraamusmuodoilla ja tukitoimenpiteillä voidaan edistää nuoren rikoksetonta elämäntapaa. Laki nuorten ehdollisen vankeuden valvonnasta muutti valvontaa veloitettavammaksi tapaamiskäyntien ja päihitteettömyyden suhteen. Nuorten valvontaan voidaan nyt sisällyttää sosiaalista toimintakykyä edistäviä toimintoja. Laki valvontarangaistuksesta tekee mahdolliseksi korkeintaan kuuden kuukauden ehdottomien vankeusrangaistusten suorittamisen sähköisesti valvottuna omassa asunnossa tai muussa sopivaksi katsotussa paikassa. Valvontaan voidaan sisällyttää sosiaalista selviytymistä edistäviä tukitoimenpiteitä.

1.2 Seuraamusten täytäntöönpano

Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanemat seuraamukset jaetaan vankeusrangaistuksiin ja vapaudessa suoritettaviin yhdyskuntaseuraamuksiin. Yhdyskuntaseuraamuksia ovat ehdonalaisen vapauden valvonta, yhdyskuntapalvelu, nuorten ehdollisen vankeuden valvonta, nuorisorangaistus sekä valvontarangaistus. Yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanosta vastaavat yhdyskuntaseuraamustoimistot. Vankilat vastaavat tuomioistuinten määräämien ehdottomien vankeusrangaistusten ja sakon muuntorangaistusten täytäntöönpanosta. Lisäksi ne huolehtivat tutkintavankeuden toimeenpanosta yhdessä poliisin kanssa.

Vuoden 2010 alussa Suomeen syntyi uusi rikosseuraamusalan viranomainen Rikosseuraamuslaitos, joka koostuu aiemmasta Rikosseuraamusvirastosta sekä sen alaisuudessa toimineista Kriminaalihuoltolaitoksesta ja Vankeinhoitolaitoksesta. Uudistuksen jälkeen Suomi jakaantuu kolmeen rikosseuraamusalueeseen: Etelä-Suomen, Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Länsi-Suomen alueisiin. Rikosseuraamuslaitoksen perusyksiköitä ovat yhdyskuntaseuraamustoimistot sekä avovankilat ja suljetut vankilat. Vuoden 2013 lopussa koko maassa oli yhteensä 15 yhdyskuntaseuraamustoimistoa ja 26 vankilaa. Vankipaikoista oli suljetuissa vankiloissa 70 prosenttia ja avovankiloissa tai avovankilaosastoissa 30 prosenttia.

2 Vankeinhoito

2.1 Vankiluvun kehitys

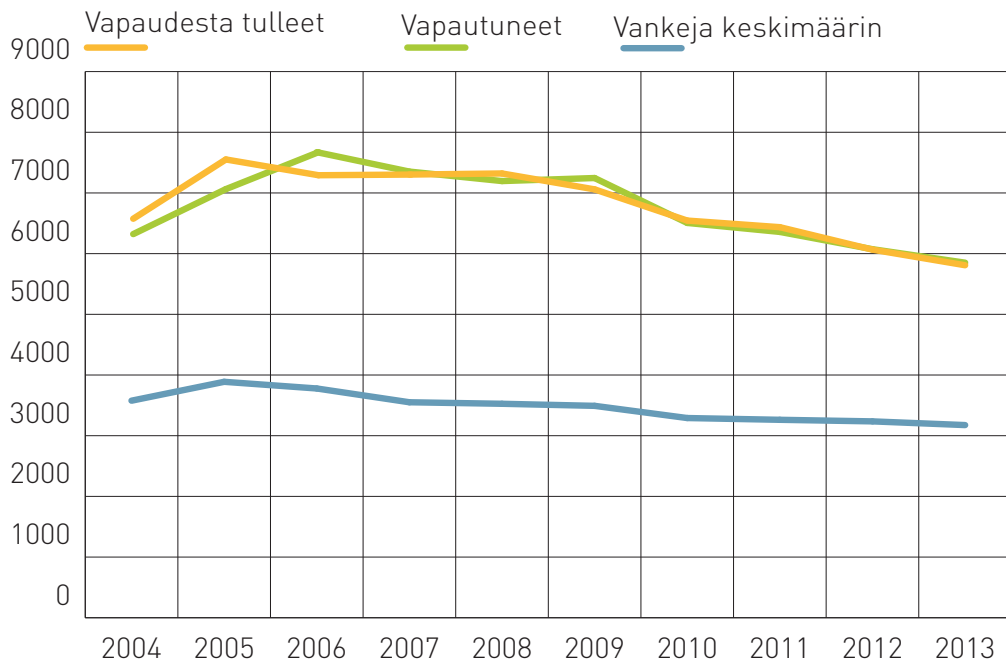
Vankiluku kääntyi kasvuun 2000-luvun alussa ja oli korkeimmillaan vuosikymmenen puolivälissä, jolloin vankeja oli 36 prosenttia enemmän vuosituhannen alkuun verrattuna. Vankiryhmistä suhteellisesti eniten kasvoivat tutkinta- ja sakkovangit. Vuonna 2006 vankien määrä kääntyi jälleen laskuun. Vuonna 2013 vankien päivittäinen keskimäärä oli 3 175, mikä oli 18 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2005.

Vankeusvankien määrä on laskenut kymmenen viime vuoden aikana merkittävästi. 2000-luvun puolivälissä vankeusvankeja oli korkeimmillaan 3126. Vuonna 2013 vankeusvankeja oli 2549. Tutkintavankeja oli vuonna 2013 päivittäin keskimäärin 578, kahdeksan prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Viimeisten kymmenen vuoden aikana tutkintavankien määrä on kasvanut yli viidenneksellä ja heidän osuutensa kaikista vankeista on noussut 13 prosentista 18 prosenttiin. Sakkovankien määrä sen sijaan on laskenut voimakkaasti vuosituhannen puolivälistä lähtien. Vuonna 2013 sakkovankien päivittäinen keskimäärä oli 48.

Vuonna 2013 vankilaan tuli vapaudesta 5 809 vankia. Vankilaan tulleista 2 640 eli vajaa puolet oli vankeusvankeja, 1 179 sakkovankeja ja 1 990 tutkintavankeja. Vankeusvangeista noin 11 prosenttia sijoitettiin suoraan avolaitoksiin. Naisvankeusvangeista avolaitoksiin sijoitettiin suoraan noin kolme prosenttia.

Vankiloista vapautui vuonna 2013 kaikkiaan 5 851 vankia. Vankeusvankeja vapautui 3 582, sakkovankeja 1 155 ja tutkintavankeja 1 114. Vapautuneiden vankeusvankien vankilassa suorittaman ajan keskipituus oli 10 kuukautta. Vapautuneista vankeusvangeista 1 443 eli 40 prosenttia oli ollut vankilassa enintään kolme kuukautta. Yli kahden vuoden laitosajan jälkeen vapautui 340 vankia eli yhdeksän prosenttia. Kaikista vankeusvangeista vajaa 40 prosenttia vapautui avolaitoksista ja yli kahden vuoden laitosajan suorittaneista noin 44 prosenttia.

Kuvio 1. Vuoden aikana vapaudesta tulleet, vapautuneet ja vankien keskimäärä vuosina 2004–2013

Vuoden 2013 aikana sakon muuntorangaistuksen suoritti loppuun yhteensä 1 697 henkilöä. Kaksi kolmesta sakon muuntorangaistusta suorittaneista suoritti pelkästään sakkorangaistusta. Loput sakon muuntorangaistusta suorittaneista olivat myös vankeus- tai tutkintavankeina.

Vuonna 2013 valvottuun koevapauteen sijoitettiin 504 vankia, mikä oli viisinkertainen määrä vuoteen 2007 verrattuna. Peruutettujen koevapauksien osuus päättyneistä koevapauksista oli 13 prosenttia. Valvotussa koevapaudessa vuonna 2013 olleiden vankien päivittäinen keskimäärä oli 151. Koevapauden keskipituus oli 108 päivää.

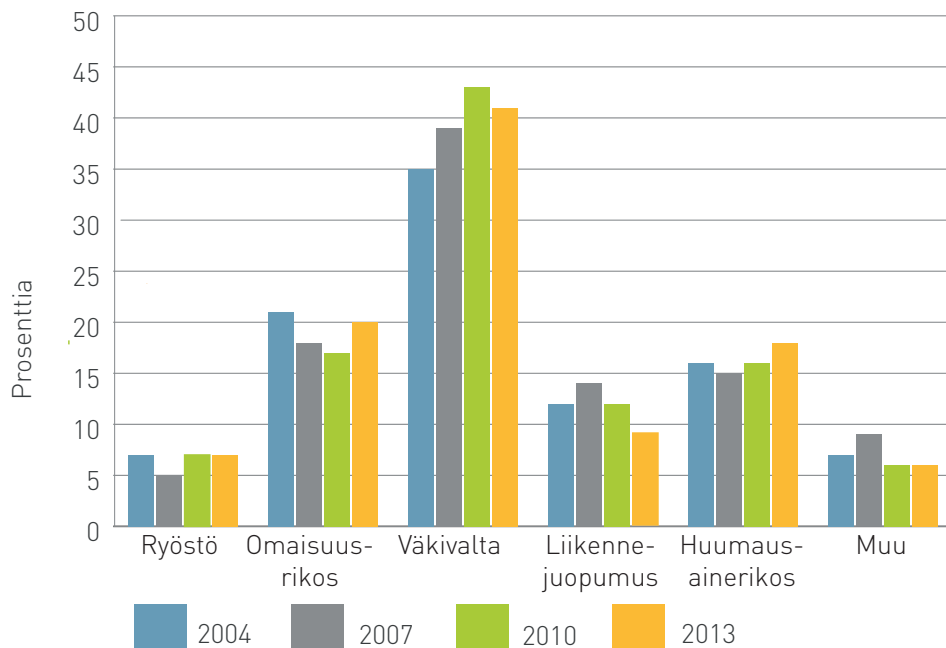
2.2 Vankirakenne

Yli neljä vankia kymmenestä on tuomittu väkivaltarikoksista. Henkirikoksista tuomittujen osuus on kymmenen viime vuoden aikana noussut 18 prosentista 23 prosenttiin. Pahoinpitelyrikoksista tuomittujen osuus on sen sijaan viime vuosina hieman laskenut ollen 18 prosenttia vuonna 2013.

Omaisuusrikoksista tuomittuja on runsas viidennes vangeista. Varkausrikoksista tuomittujen osuus on viimeisten kymmenen vuoden aikana laskenut 16 prosentista 12 prosenttiin. Muista omaisuusrikoksista tuomittujen osuus on sitä vastoin noussut lähes saman verran, viidestä prosentista kahdeksaan prosenttiin.

Vuosituhanen alkupuolella noin kaksi prosenttia vangeista oli tuomittu siveellisyyserikoksesta, kymmenen vuotta myöhemmin heidän osuutensa oli neljä prosenttia. Liikennejuopumuksesta tuomittujen osuus on 2000-luvulla vaihdellut 12 ja 14 prosentin välillä, mutta viime vuosina heidän osuutensa on ollut laskussa. Vuonna 2013 liikennejuopumus oli päär rikoksena yhdeksällä prosentilla vangeista. Huumausainerikoksesta tuomittuja on ollut 14–18 prosenttia vangeista.

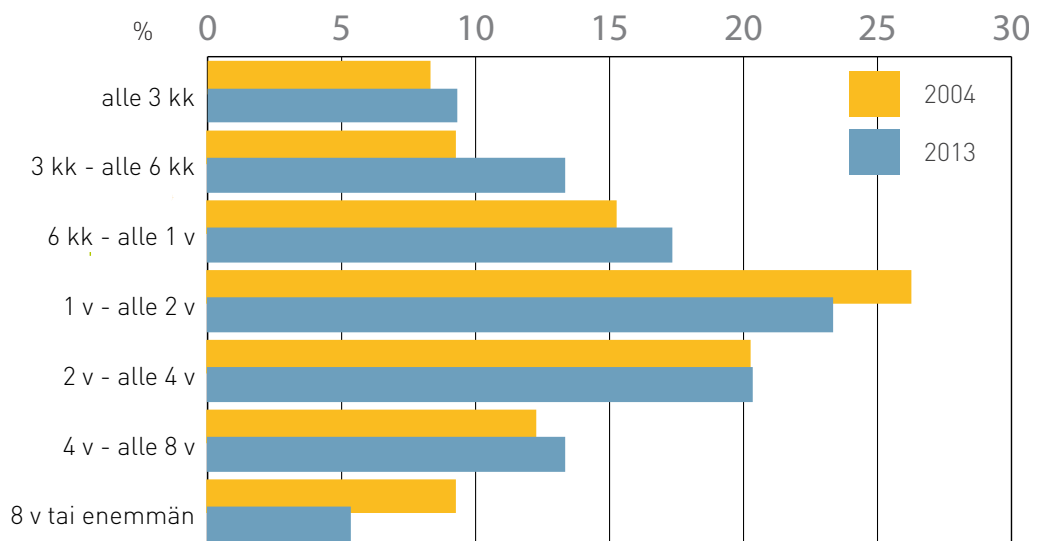
Kuvio 2. Vankeusvankien päär rikos 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

Vankien ikärakenne on muuttunut kaksijakoisesti viimeisten kymmenen vuoden aikana. Ensinnäkin alle 25-vuotiaiden vankeusvankien osuus on laskenut kuusi prosenttiyksikköä, 16 prosentista kymmeneen prosenttiin. Samanaikaisesti yli 50-vuotiaiden vankeusvankien määrä on kasvanut neljä prosenttiyksikköä, 11 prosentista 15 prosenttiin. Vuonna 2013 vankeusvankien keski-ikä oli noin 37 vuotta.

Pitkäaikaisvankien osuudet ovat kasvaneet ja alle vuoden vankilassa olevien osuudet ovat pienentyneet. Vuonna 2013 alle kolme kuukautta vankilassa olevien osuus oli noin kahdeksan prosenttia. Neljännos vangeista oli vankilassa vuodesta kahteen vuoteen. Vähintään kahdeksan vuoden vankilassaoloaika odotti noin yhdeksää prosenttia vangeista. Näiden vankien osuus on kasvanut neljällä prosenttiyksiköllä vuosikymmenessä. Tämä johtuu ennen kaikkea elinkautisvankien määrän lisääntymisestä.

Kuvio 3. Vankeusvankien ennakoitujen laitosaikojen osuudet 1. toukokuuta vuosina 2004–2013

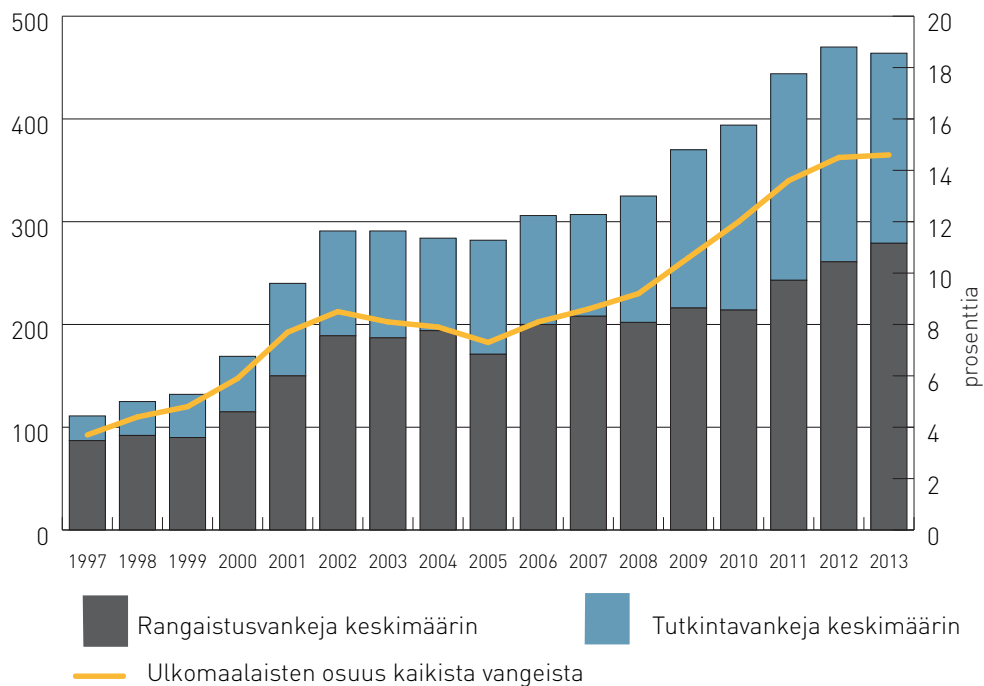
Ensikertaisten vankien osuus on kymmenen viime vuoden aikana noussut 32 prosentista 36 prosenttiin. Kolmatta – seitsemättä kertaa vankilassa olevia oli vuonna 2013 kolmannes vangeista. Vähintään kahdeksatta kertaa vankilassa oli vajaa viidennes.

Naisten osuus vangeista on kasvanut viimeisten kymmenen vuoden aikana kuudesta prosentista kahdeksaan prosenttiin.

Naisvankeja oli vuonna 2013 keskimäärin 242. Naisvangit olivat keskimäärin 38-vuotiaita eli vuoden miesvankeja vanhempia. Naisvankeusvangeista yli puolet (53 %) on tuomittu väkivalta-rikoksesta.

Ulkomaalaisten vankien määrä on lähes kolminkertaistunut 2000-luvun aikana ja heidän osuutensa kaikista vangeista on noussut 15 prosenttiin. Vuonna 2013 ulkomaalaisten vankien päivittäinen keskimäärä oli 464, suunnilleen sama kuin vuotta aikaisemmin. Tutkintavankien osuus oli 40 prosenttia. Vankirakennekartoituksen 1.5.2013 mukaan 42 prosenttia ulkomaalaisista vangeista oli virolaisia tai venäläisiä. Kaikkiaan eri kansalaisuuksia oli 57. Ulkomaalaisista vajaa puolet oli tuomittu huumausainerikoksista.

Kuvio 4. Ulkomaalaisten vankeus- ja tutkintavankien keskimäärä ja osuus kaikkien vankien keskimäärästä vuosina 1997–2013

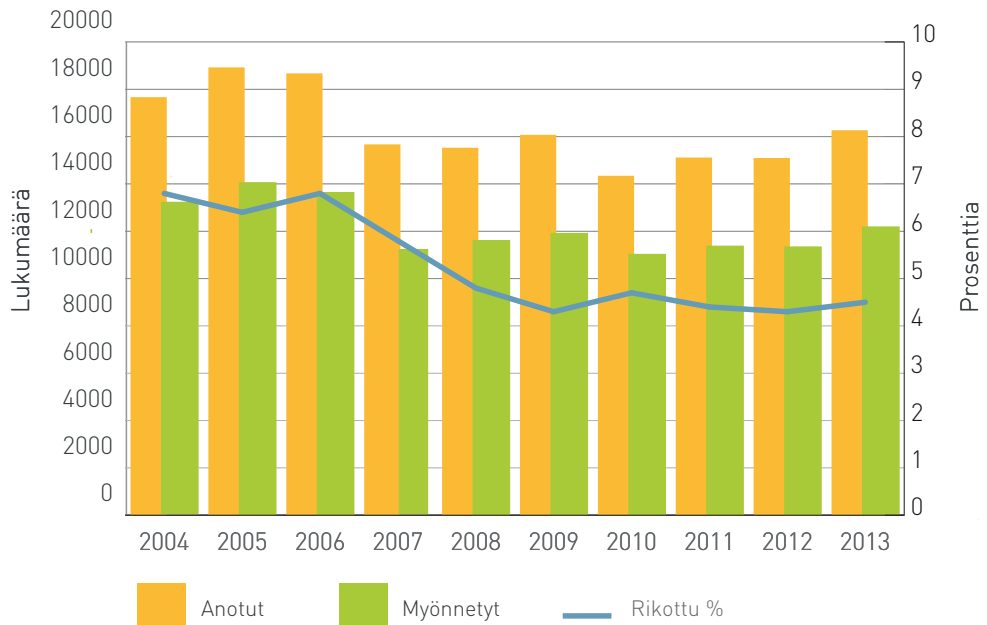

2.3 Järjestys ja turvallisuus

Vuonna 2013 anottiin 15 921 poistumislupaa. Myönteisen päätöksen sai 74 prosenttia. Myönnettyjen poistumislupien osuus anotuista poistumisluvista on viimeisten kymmenen vuoden aikana pysynyt melko vakiona. Poistumislupaehtoja rikkoneiden vankien osuus on sen sijaan pienentynyt kolmanneksella.

Vuonna 2013 lupaehtoja rikottiin 509 kertaa eli 4,5 prosentissa käytetyistä poistumisluvista.

Kuvio 5. Poistumisluvat vuosina 2004–2013

Viimeisten kymmenen vuoden aikana karkaamisten lukumäärä on vaihdellut korkeimmillaan 25:stä vuonna 2005 matalimmillaan kahdeksaan vuonna 2007. Vuonna 2013 karkaamisia oli 15. Karkaamisista suurin osa tapahtui muualta kuin vankilan muurien sisäpuolelta, esimerkiksi työmaalta vankilan aidatun alueen ulkopuolelta, vankia saattavalta vartijalta ja muulta viranomaiselta. Vankilan muurien sisäpuolelta karkasi viisi vankia.

Avolaitoksesta luvatta poistuneiden määrä laski voimakkaasti 2000-luvun alkupuolella ja oli alhaisimmillaan 18 vuonna 2005. Tämän jälkeen luvatta poistuneiden määrä on jälleen lisääntynyt. Vuonna 2013 avolaitoksesta luvatta poistuneita oli 56.

2.4. Vankitoiminnot

Vangeille työaikana järjestettävää toimintaa ovat työ, koulutus ja muu rangaistuslaitoksen järjestämä tai hyväksymä toiminta.

Vankien työtoiminta jaetaan tuotannolliseen ja valmentavaan työhön. Valmentavan työn tavoitteet liittyvät työelämän perustaitojen harjoitteluun ja työssä oppimiseen. Yhteenvedona voidaan todeta, että 2000-luvulla työtoiminta on vähentynyt van-

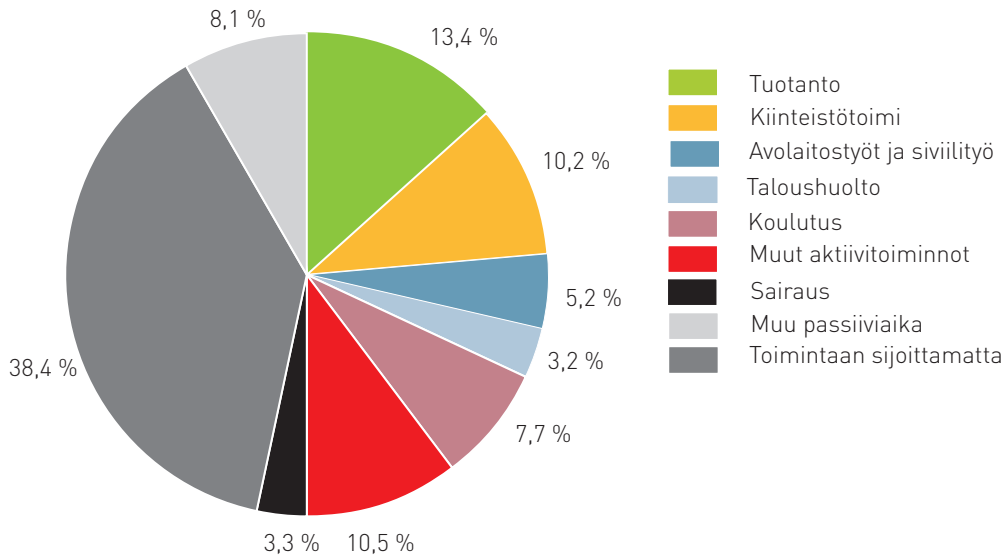
kiloissa tasaisesti. Vuonna 2002 noin 41 prosenttia vangeista osallistui työtoimintaan. Nykyisin työtoimintoihin osallistuu 31 prosenttia eli vajaat kolmannes vangeista. Vankiluvun ollessa korkeimmillaan 2000-luvun puolivälissä päivittäin työtoimintaan osallistui lähes 1500 vankia. Vuonna 2013 työtoimintaan osallistuneita oli 1012.

Vankiloissa järjestetään koulutusta yhteistyössä ulkopuolisten oppilaitosten kanssa. Tarjolla on sekä yleissivistävää (perusopetus ja lukio) että ammatillista toisen asteen koulutusta. Korkeakoulu- ja yliopisto-opintoihin voidaan myöntää lupa etäopiskeluna. Vankien opiskelun osuus ajankäytöstä on pysynyt suhteellisen vakiona kymmenen viime vuoden aikana vaihdellen kahdeksan ja kymmenen prosentin välillä. Vuonna 2004 vankilassa opiskeli vuoden aikana yhteensä 1665 vankia. Päivittäin opiskelevia oli keskimäärin 353. Vuonna 2013 vastaavat luvut olivat 1722 ja 218. Lisäksi vankiloiden ulkopuolella opiskeli vuonna 2004 yhteensä 170 vankia. Vuonna 2013 vastaava luku oli 124. Valtaosa opinnoista kohdistuu ammattitaidon hankkimiseen tai lisäämiseen.

Muihin aktiivitoimintoihin (päihdekuntoutusohjelmiin, uusintarikollisuutta vähentäviin toimintaohjelmiin sekä muihin sosiaalisen kuntoutuksen ohjelmiin) osallistuvien määrä on vaihdellut vuosittain kuuden ja kymmenen prosentin välillä.

Vuosituhanneen alkupuolella hieman yli kolmannes vangeista oli toimintoihin sijoittamattomia. Nykyisin vastaava osuus on jo noin puolet. Toimintoihin osallistumisen esteet liittyvät vankimäärän nousuun, henkilöstöressurssien riittämättömyyteen, eräiden vankiloiden toimintatilojen puutteeseen, vankien moniongelmaisuuuteen ja laitosturvallisuuteen. Toimintoihin osallistuminen on yleisintä avovankiloissa ja vähäisintä tutkintavangeilla. Toisaalta osa muutoksesta selittyy tarkentuneesta laskentatavasta, jonka mukaan vajaata toimintapäivää (vähemmän kuin 7 tuntia) ei enää tilastoida yhtenä kokonaisuena toimintapäivänä. Lisäksi on muistettava, että säännöllisestä työ- ja toiminta-ajasta yli 10 prosenttia on passiiviaikaa, kuten esimerkiksi siirtopäiviä, käräjämattapäiviä, sairausaikaa tai poistumislupa-aikaa.

Kuvio 6. Vankien ajankäytön jakautuminen arkipäivisin vuonna 2013 (toiminnoissa n= 1593 vankia keskimäärin/arkipäivä)

2.5. Vapautuneiden vankeusvankien uusintarikollisuus

Taulukossa 25 on kuvattu vuosina 2003–2008 vapautuneiden vankeusvankien uusintarikollisuutta viiden vuoden seuranta-aikana. Tilastollisessa vuosikirjassa uusijoiksi katsotaan ne henkilöt, jotka ovat vapautumisen jälkeen syyllystyneet vähintään yhteen uuteen rikokseen, josta on seurannut lainvoimainen ehdoton vankeus- tai yhdyskuntapalvelutuomio. Seuranta-aika aloitetaan vapautumispäivästä ja lopetetaan ensimmäiseen rikoksentekopäivään tai kuolinpäivään. Ulkomaan kansalaiset ovat aineistossa, mikäli heillä on suomalainen henkilötunnus.

Vapautuneiden vankeusvankien uusintarikollisuus on hieman laskenut vuosien 2003–2008 välillä. Vuonna 2008 vapautuneista vankeusvangeista noin kolme viidestä syyllysty viiden seuranta-vuoden aikana vähintään yhteen rikokseen, josta seurasi uusi ehdoton vankeusrangaistus tai yhdyskuntapalvelu. Keskeisimmät uusimista ennustavat tekijät ovat vangin rikoshistoria ja ikä: moninkertaisilla vangeilla riski syyllysty uusiin rikoksiin on suuri ja nuoret palaavat vankilaan todennäköisemmin kuin vanhat. Alle 18-vuotiaana vapautuneiden vankien uusintarikollisuudessa tapahtuneita muutoksia selittävät pienet havaintomäärät. Esimerkiksi kaikista vuonna 2008 vapautuneista vankeusvangeista alle 18-vuotiaita oli ainoastaan kolme. Naiset uusivat miehiä harvemmin.

3 Yhdyskuntaseuraamukset

3.1 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasmäärät

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäinen keskimäärä kasvoi 2000-luvulla 15 prosenttia ja oli korkeimmillaan vuonna 2007, jolloin yhdyskuntaseuraamusasiakkaita oli 4 800. Tämän jälkeen määrä kääntyi laskuun. Vuonna 2013 yhdyskuntaseuraamusasiakkaita oli päivittäin keskimäärin 3 324.¹ Yksittäisten seuraamusten kohdalla kehitys on poikennut hieman toisistaan.

Vuonna 2013 nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa oli keskimäärin 908 asiakasta päivässä. Määrä on vähentynyt 44 prosenttia viimeisten kymmenen vuoden aikana. Nuorisorangaistuksessa alun alkaen vähäinen määrä on laskenut voimakkaasti ollen seitsemän vuonna 2013.

Ehdonalaisen vapauden valvonnassa olevien keskimäärä nousi 2000-luvulla vajaat 50 prosenttia vuoteen 2007 mennessä, jolloin ehdonalaisesti vapautuneita valvottavia oli keskimäärin 1 785. Sen jälkeen määrä on laskenut vuosittain. Vuonna 2013 ehdonalaisen vapauden valvonnassa oli päivittäin keskimäärin 1 036 asiakasta, mikä oli yli 40 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2007.

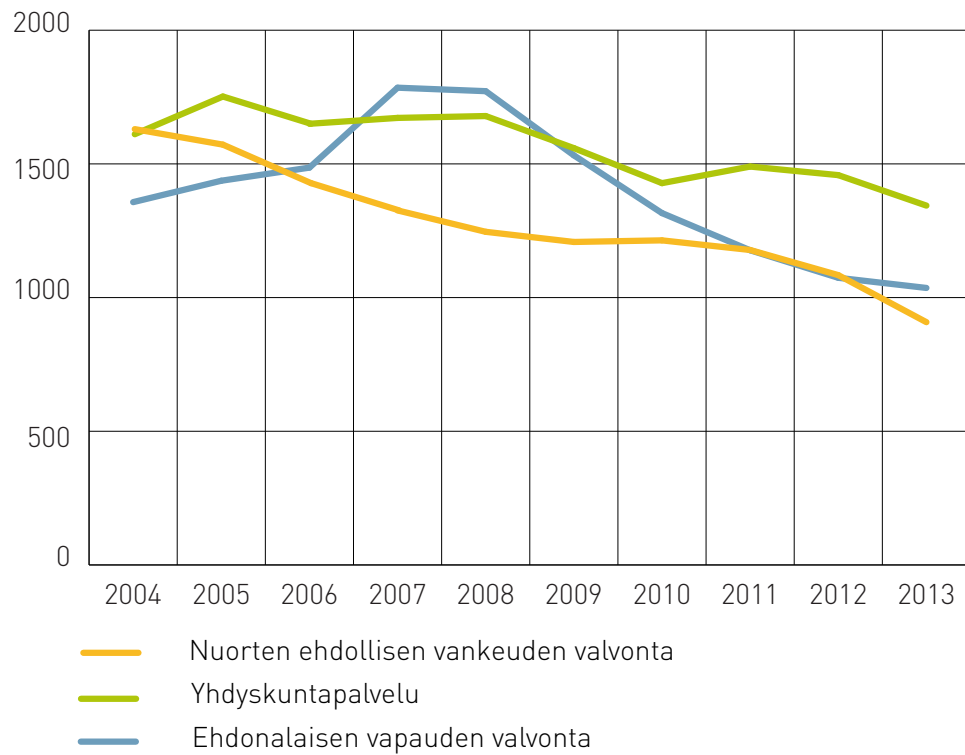
Yhdyskuntapalvelussa olevien keskimäärä nousi 2000-luvun alussa noin neljänneksellä ja oli korkeimmillaan vuonna 2005, jolloin asiakkaiden päivittäinen keskimäärä oli 1 752. Vuonna 2013 asiakkaita oli keskimäärin 1 344 eli 23 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2005. Pyydettyjen soveltuvuusselvitysten määrä on ollut laskussa. Vuonna 2013 syyttäjä lähetti 4 589 soveltuvuusselvityspyyntöä, mikä oli 46 prosenttia vähemmän kuin kymmenen vuotta aikaisemmin. Myönteisten lausuntojen osuus tehdyistä lausunnoista oli 87 prosenttia.

Ensimmäiset valvontarangaistukset tulivat toimeenpanoon vuoden 2012 alussa. Vuonna 2013 valvontarangaistuksia tuli toimeenpantavaksi yhteensä 223. Alkaneita valvontarangaistuksia oli 196 ja päättyneitä 162. Rangaistuksen suorittajia oli

¹ Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien keskimäärän laskentatapaan tehtiin vuonna 2012 muutos. Aiemmin laskettiin toimeenpanojen lukumäärää, nyt tarkastellaan asiakkaiden määrää. Jos henkilöllä on samanaikaisesti toimeenpanossa useita saman seuraamuksen toimeenpanoja, hänet lasketaan keskimäärään vain kerran. Jos henkilöllä on samanaikaisesti toimeenpanossa eri seuraamuksia hänet lasketaan edelleen kumpaankin niistä.

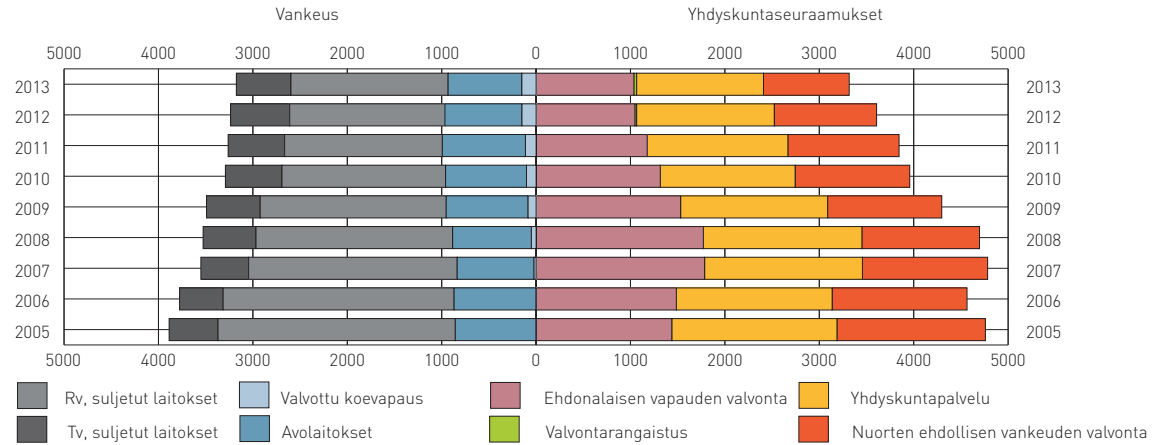
vuoden aikana keskimäärin 29 päivässä. Suoritettu aika oli keskimäärin 64 päivää.

Kuvio 7. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2004–2013

Vaikka yhdyskuntaseuraamuksissa olevien määrät ovatkin laskeneet, yhdyskuntaseuraamukset muodostivat viime vuonna edelleen yli puolet kaikista Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanemista seuraamuksista.

Kuvio 8. Vankien ja toimeenpanossa olevien yhdyskuntaseuraamusten keskimäärät ja osuudet vuosina 2005-2013

3.2 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasrakenne

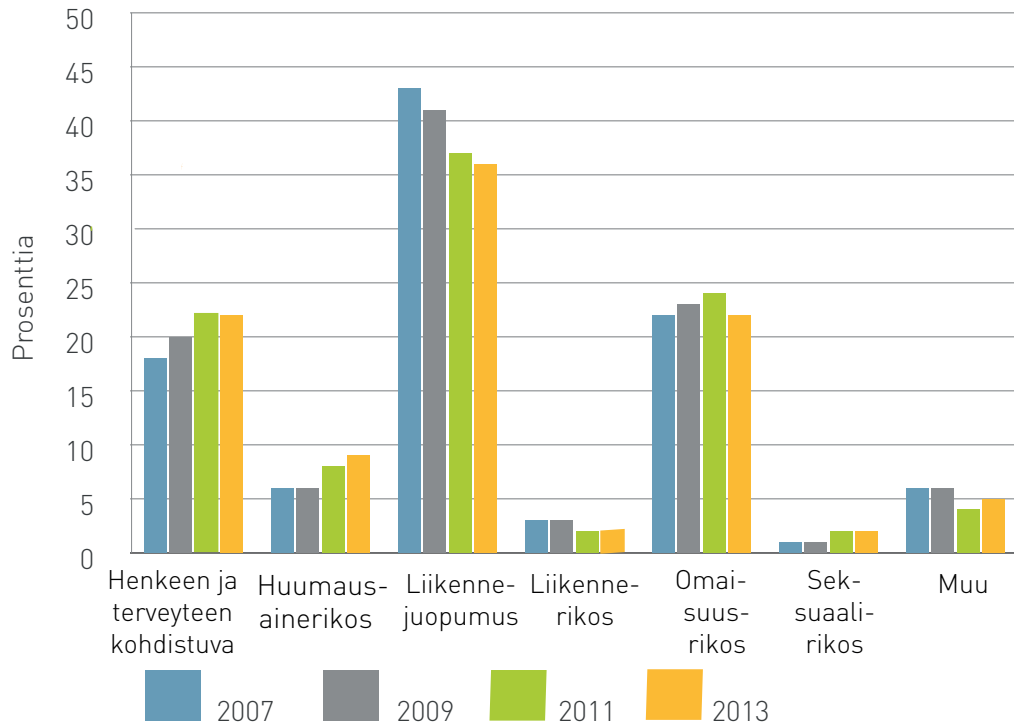
Nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa yleisimpiä päärikkoksia ovat omaisuus- ja väkivaltarikokset sekä liikennejuopumukset. Väkivalta- ja omaisuusrikosten osuus on ollut nouseva. Vuonna 2013 omaisuusrikoksista tuomittujen osuus oli 35 prosenttia ja väkivaltarikoksista tuomittujen 27 prosenttia. Liikennejuopumuksista tuomittuja oli viidennes valvottavista.

Ehdonalaisen vapauden valvonnassa väkivalta- ja omaisuusrikokset muodostavat noin kaksi kolmasosaa päärikkoksista. Vuonna 2013 väkivaltarikosten osuus oli 39 prosenttia ja omaisuusrikosten 25 prosenttia. Seuraavaksi eniten (23 %) oli huumausainerikoksia, joista tuomittujen osuus on noussut 11 prosenttiyksikköä viimeisten viiden vuoden aikana.

Yhdyskuntapalvelussa puolet päärikkoksista on liikennejuopumuksia. Niiden osuus on ollut hieman laskussa. Omaisuus- ja väkivaltarikoksia on kumpiakin vajaa viidennes.

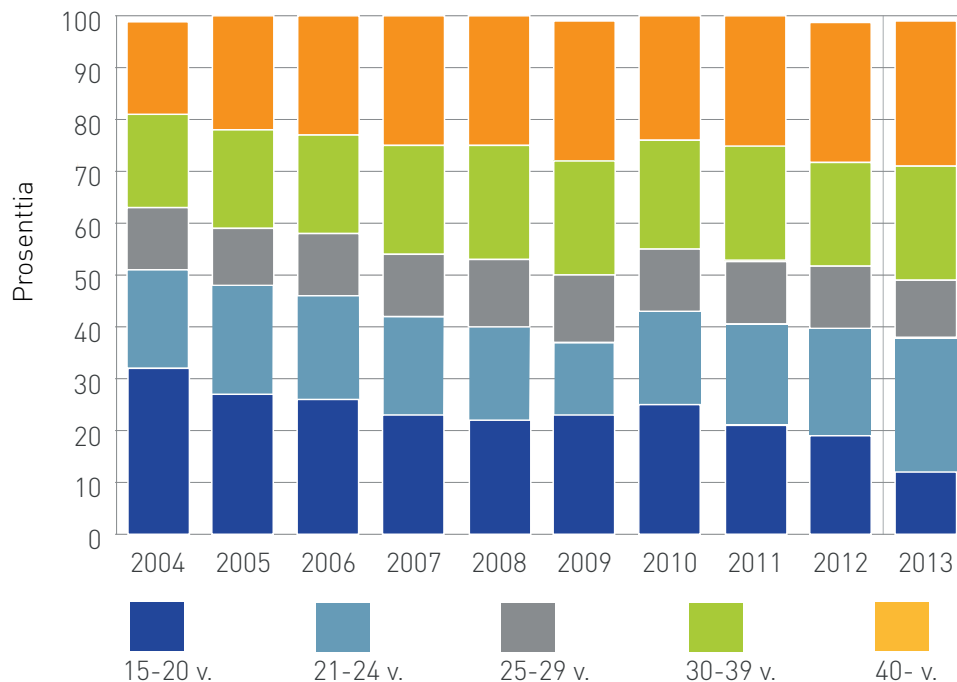
Valvontarangaistuksessa suurin osa päärikkoksista on liikennejuopumuksia. Vuonna 2013 liikennejuopumuksesta tuomittujen osuus oli 59 prosenttia. Muista rikoksista oli tuomittu viidennes ja omaisuus- ja väkivaltarikoksista kummastakin vajaa 10 prosenttia.

Kuvio 9. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos (%) päättyneissä toimeenpanoissa vuosina 2007–2013

Nuorten alle 21-vuotiaiden osuus kaikista yhdyskuntaseuraamusasiakkaista on laskenut voimakkaasti viimeisten kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2004 yhdyskuntaseuraamusasiakkaista noin kolmannes oli alle 21-vuotiaita. Vuonna 2013 heitä oli 12 prosenttia. Nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa vajaa 40 prosenttia asiakkaista oli alle 21-vuotiaita. Ehdonalaisten vapauden valvonnassa ja yhdyskuntapalvelussa suurin ikäryhmä on 30–39-vuotiaat. Vuonna 2013 heitä oli kummassakin seuraamuksessa noin 30 prosenttia.

Kuvio 10. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma (%) 1. toukokuuta vuosina 2004–2013

Vuonna 2013 yhdyskuntaseuraamusasiakkaista oli naisia noin 11 prosenttia. Nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa naisten osuus on vaihdellut 10 prosentin molemmin puolin, ollen 13 prosenttia vuonna 2013. Ehdonalaisen vapauden valvonnassa naisten osuus on noussut vuoden 2004 neljästä prosentista kahdeksaan prosenttiin vuonna 2013. Naisten osuus on lisääntynyt selkeästi myös yhdyskuntapalvelussa, jossa heidän osuutensa on noussut vastaavana aikana kuudesta prosentista 13 prosenttiin.

Ulkomaalaiset ovat muodostaneet vain vähäisen osuuden kaikista yhdyskuntaseuraamusasiakkaista. Yhdyskuntaseuramuksissa olevien ulkomaalaisten määrästä ei ole saatavissa tarkkaa tietoa.

3.3 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sosiaalinen tilanne

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden työttömyys on pysynyt korkeana. Keskimäärin yli puolet asiakkaista on työttömänä. Työttömyys on korkeinta ehdonalaisen vapauden valvonnassa, jossa vuonna 2013 työttömien osuus oli 58 prosenttia. Työssä olevien osuus vaihtelee seuraamuksittain. Vuonna 2013 työssä olevia oli valvontarangaistuksessa 44 prosenttia, yhdyskuntapalvelussa vajaa 30 prosenttia, ehdonalaisen vapauden valvonnassa

noin viidennes ja nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa 13 prosenttia. Noin joka kymmenes yhdyskuntapalvelussa, ehdonalaisen vapauden valvonnassa ja valvontarangaistuksessa oleva oli eläkeläinen. Opiskelijoita oli nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa neljännes.

Nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa vakituudessa asunnossa asuvien osuus on viimeisten kymmenen vuoden aikana pysynyt suhteellisen tasaisena (noin 80–84 prosenttia). Yhdyskuntapalvelussa vakituudessa asunnossa asuvien osuus oli 87 prosenttia vuonna 2013. Ehdonalaisen vapauden valvonnassa vakituudessa asunnossa asuvien osuus on viimeisten kymmenen vuoden aikana noussut 11 prosenttiyksikköä, 70 prosenttiin vuonna 2013. Vailla vakituista asuntoa olevien osuus on pysynyt silti suhteellisen korkeana. Asunnottomia oli yhdeksän prosenttia ja tilapäisessä asunnossa asuvia 16 prosenttia.

3.4 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden osallistuminen toimintoihin

Yhdyskuntaseuraamusasiakkailta on mahdollisuus osallistua lainvastaiseen käyttäytymiseen vaikuttaviin toimintaohjelmiin sekä päihdehuollon toimenpiteisiin. Tällä hetkellä käytössä olevia ohjelmia ovat Cognitive Skills (CS), liikenneturvajakso, liikenneturvaohjelma, ohjauspyörä, suuttumuksen hallinta, viisi keskustelua muutoksesta sekä nettiavusteinen päihdekuntoutusohjelma.

Vuonna 2013 ohjelmatoimintaan ja päihdehuollon toimenpiteisiin osallistui kaikkiaan 443 asiakasta. Suosituimpia olivat viisi keskustelua muutoksesta, päihdehuoltojakso sekä liikenneturvaohjelma. Suurin osa näihin ohjelmiin osallistuneista suoritti yhdyskuntapalvelua.

3.5 Yhdyskuntaseuraamuksissa käytetyt sanktiot

Ehdonalaisen vapauden valvonnassa käytettävät sanktiot ovat kirjallinen varoitus, noutopyyntö poliisille ja ilmoitus syyttäjälle. Vuonna 2013 ehdonalaisen vapauden valvonnassa sanktioita annettiin yhteensä 139, mikä oli noin kahdeksan prosenttia vuoden aikana valvonnassa olleista.

Yhdyskuntapalvelussa käytettävät sanktiot ovat kirjallinen huomautus, toimeenpanon aloittamiskielto, toimeenpanon jatkamiskielto ja toimeenpanon keskeytys. Vuonna 2013 annettiin

944 kirjallista huomautusta, mikä oli noin 38 prosenttia päättyneistä toimeenpanoista. Vuonna 2013 keskeytettiin 396 yhdyskuntapalvelua eli noin 16 prosenttia päättyneistä toimeenpanoista.

Valvontarangaistuksessa käytettävät sanktiot ovat kirjallinen varoitus, toimeenpanon aloittamiskielto, toimeenpanon jatkamiskielto ja toimeenpanon keskeytys. Vuonna 2013 keskeytettiin 51 valvontarangaistusta, mikä oli noin 31 prosenttia päättyneistä toimeenpanoista.

Nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa käytettävät sanktiot ovat kirjallinen huomautus, kirjallinen varoitus, noutopyyntö poliisille ja ilmoitus syyttäjälle. Vuonna 2013 nuorten ehdollisen vankeuden valvonnassa sanktioita annettiin yhteensä 175, mikä oli noin 10 prosenttia vuoden aikana valvonnassa olleista.

4. Vankien opiskelu

Vanki voi osallistua vankilassa tai sen ulkopuolella järjestettävään koulutukseen mikäli hän täyttää koulutukseen pääsyn yleiset edellytykset. Aikuislukiot, ammatilliset oppilaitokset, ammatilliset erityisoppilaitokset ja aikuiskoulutuskeskukset järjestävät koulutusta vankilaopetuksena sekä suljetuissa että avovankiloissa. Vankilassa järjestettävässä koulutuksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä asianomaisesta koulutuksesta yleisesti säädetään. Opetushallinnon alaisella koulutuksella on koulutukselliset tavoitteet ja koulutus tulee järjestää opiskeluympäristöstä riippumatta siten, että se vastaa sille asetettuja laadullisia ja määrällisiä tavoitteita. Vangin opintoja on ohjattava ja tuettava sekä opiskelumenestystä seurattava. Koulutuksesta annettavasta todistuksesta ei saa ilmetä, että opintoja on harjoitettu vankilassa.

Rikosseuraamusalue tai vankila sopii vankilassa toteutettavasta tutkintoon johtavasta tai muusta koulutuksesta järjestäjien kanssa. Vankien ammatillisen koulutuksen kehittämisen toimenpidesuunnitelmassa todetaan, että alueet ja koulutuksen järjestäjät kehittävät alueen sisäistä koulutustarjontaa yhdessä Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön ja opetushallinnon kanssa ja alueet informoivat ammatillisen koulutuksen järjestäjiä vankien koulutustarpeista alueellaan.

Seuraavissa luvuissa on esitelty tarkemmin vankiloissa järjestettyä koulutusta vuonna 2013. Apuna on käytetty vankien ajankäyttötilastoa ja vankitietojärjestelmästä otettuja tilastoja koskien vankilaopetusta. Erikseen otetut tilastot on kerätty järjestelmän opiskelu-sivuilta. Ajankäyttötilastoa on käytetty sellaisenaan vaikkakin tilastoja tehtäessä on tullut esiin muutamia epäselvyyksiä kirjausten suhteen.

Opiskelun osuus vankien ajankäytöstä

Vankien ajankäyttötilastojen mukaan toimintokoodille vankien koulutus kirjattiin vuoden 2013 aikana 428 395 tuntia. Tuntimäärä on 44 040 tuntia vähemmän kuin vuonna 2012. Tutkintavankien kohdalla tunteja kirjattiin 33 090 tuntia, joka on 2 414 tuntia vähemmän kuin vuonna 2012. Rangaistusvankien kohdalla luku oli 395 305, joka on 41 626 tuntia vähemmän kuin vuonna 2012.

Koulutukseen osallistui vuonna 2013 keskimäärin 243 vankia päivässä. Ajankäyttötilastojen mukaan vankilan ulkopuolella opintoluvalla opiskeli keskimäärin 26 vankia per päivä, joka on neljä vankia vähemmän kuin vuonna 2012.

Vuoden aikana koulutukseen osallistui vankien ajankäyttötilastojen mukaan 1846 vankia, joka on 80 vankia vähemmän kuin vuonna 2012 ja 222 vankia vähemmän kuin vuonna 2011. Vuonna 2013 vankien ajankäytöstä kahdeksan prosenttia käytettiin opiskeluun. Vuonna 2012 vastaava luku oli kymmenen prosenttia.

Opiskelijamäärät koulutusmuodon mukaan

Vankien ajankäyttötilastojen mukaan yleissivistävään koulutukseen osallistui vuoden 2013 aikana yhteensä 287 vankia. Näistä perusopetukseen osallistui 63 vankia (vuonna 2012 55) ja lukio-opetukseen 224 vankia (169). Valmentavaan ja kuntouttavaan opetukseen (sekä virallinen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus että muu valmentava ja ohjaava koulutus) osallistui 570 vankia, joka oli hiukan enemmän kuin vuonna 2012. Ammatilliseen perus- ja lisäkoulutukseen osallistui 490 vankia, joka on 63 vankia vähemmän kuin vuonna 2012. Muuhun koulutukseen oli kirjattu osallistuneen 355 vankia. Vuonna 2012 muuhun koulutukseen osallistui kirjausten mukaan 463 vankia. Korkea-asteen koulutusta suoritti vuoden aikana vain 20 vankia (15 vuonna 2012), mikä on hyvin pieni luku verrattuna muihin Pohjoismaihin.

Osa vangeista on osallistunut vuoden aikana useampaan koulutukseen, ja on siten tilastoitu sekä esim. yleissivistävään että ammatilliseen koulutukseen. Ammatilliseen koulutukseen (28 %) sekä valmentavaan ja kuntouttavaan opetukseen ja ohjaukseen osallistui eniten vankeja (33 %). Valmentavaan ja kuntouttavaan opetukseen ja ohjaukseen osallistuu vuosittain suuri määrä vankeja ja sen osuus on viime vuosina ollut entisestään kasvussa. Vankien opiskelunvalmiudet ovat heikot johtuen mm. päihde- ja mielenterveysongelmista sekä oppimisvaikeuksista ja erilaisista neurologisista häiriöistä. Tutkintoon johtava koulutus ei sen vuoksi sovellu kaikille vangeille ilman valmentavaa koulutusjaksoa.

Taulukko A. Opiskelevien vankien määrä koulutusmuodon mukaan vuonna 2013

Koulutusmuoto	%	n	Keskimäärin vankia/päivä
Yleissivistävä koulutus	17	287	49
Valmentava ja kuntouttava koulutus	33	570	63
Ammatillinen perus- ja lisäkoulutus	28	490	90
Korkea-asteen koulutus	1	20	2
Muu koulutus	21	355	14
Yhteensä	100	1722	218

Ei sisällä opintoluvalla ulkopuolella opiskelevia (124 vankia)

Suoritettut kurssit ja tutkinnot

Kurssisuoritukset

Vuoden 2013 aikana vankitietojärjestelmään kirjattiin yhteensä 539 kurssisuoritusta. 94 prosenttia kursseista suoritettiin hyväksyttävästi loppuun, kaksi prosenttia kurssisuorituksista hylättiin ja kolme prosenttia keskeytti kurssin suorittamisen (esim. motivaation puute, siirto toiseen vankilaan tai osastolle, vapautuminen). Tietojärjestelmään kirjattujen kurssien määrä väheni 219 kurssimerkinnällä vuoteen 2012 verrattuna.

Ulkopuolella opintoluvalla opiskelevista vangeista on huonosti saatavissa tietoja, koska laitoksen ulkopuolella tapahtuvasta opiskelusta ei kaikissa laitoksissa tehdä mitään kirjauksia vankitietojärjestelmän opiskelusivuille.

Suoritettut tutkinnot

Vuonna 2013 perusopetuksen oppimäärän suoritti kuusi vankia (vuonna 2012 kymmenen vankia). Lukion päättötodistuksen sai viisi vankia (vuonna 2012 vain yksi) ja seitsemän kirjoitti ylioppilaaksi (vuonna 2012 vain kaksi). Vuoden 2013 aikana suoritettiin ammatillisia perustutkintoja 26 ja ammattitutkintoja kolme (vuonna 2012 kolmetoista ja viisi). Oppisopimuskoulutuksessa ammatillisista tutkinnoista suoritettiin 12 kappaletta.

Kaiken kaikkiaan tutkintoja suoritettiin yhteensä 47 kappaletta, mikä on huomattavasti enemmän kuin vuonna 2012, jolloin määrä oli 33. Todellisuudessa suoritettujen tutkintojen määrä saattaa olla suurempikin, koska vain puolet vankiloista oli kirjannut tutkintoja vankitietojärjestelmän opiskelusivulle.

Taulukko B. Suoritetut tutkinnot vuonna 2013

Tutkinnon nimi	Suoritusmäärä
ammattillinen perustutkinto	26
ammattitutkinto	3
lukion päättötodistus	5
perusopetuksen oppimäärä	6
ylioppilastutkinto	7
yhteensä	47

Suoritustapa

Vangit voivat suorittaa opintojaan erilaisilla opiskelutavoilla. Toivottavaa on, että mahdollisimman moni vanki suorittaisi opintojaan ryhmämuotoisesti, koska ryhmämuotoisen opiskelun avulla lisätään vankien sosiaalisia taitoja. Vangit voivat tällöin myös olla vaikuttamassa opintojen sisältöihin mahdollisuuksien mukaisesti.

Kaikki vangit eivät kykene osallistumaan ryhmämuotoiseen opiskeluun useimmiten turvallisuussyistä tai vankilassa ei järjestetä ryhmämuotoista opetusta. Näillä vangeilla on mahdollista opiskella etäopiskeluna lukio- ja peruskouluopintoja. Etäopiskeluna voi opiskella myös esimerkiksi Etäopiston tai korkea-asteen kursseja. Vapaan sivistystyön järjestämään opetukseen osallistui yhdeksän vankia (vuonna 2012 kymmenen), jotka kaikki suorittivat opinnot etäopiskeluna.

Vuonna 2013 opiskelleista vangeista noin joka neljäs opiskeli itsenäisesti etäopiskeluna ja 75 prosenttia opiskeli ryhmässä.

Vankien koulutustarpeet

Vankeus on suunnitelmallinen prosessi. Arviointikeskuksessa laaditaan jokaiselle vangille rangaistusajan suunnitelma. Rangaistusajan suunnitelman pohjana on arvio vangin uusimisriskitekijöistä sekä rikoksettomaan elämään tukevista asioista. Vankilassa järjestettävien toimintojen tarkoituksena on lisätä vankien valmiuksia palata mahdollisimman täysvaltaisena jäsenenä yhteiskuntaan.

Koulutus on yksi keskeinen keino vangin kokonaisvaltaiseen kuntouttamiseen. Sen avulla on mahdollista antaa vangille eväitä ihmisenä kasvamiseen ja kehittymiseen. Vankien koulutustarpeet tulee ottaa huomioon rangaistusajan suunnitelmaa laadittaessa. Koulutustarpeeseen vaikuttavat mm. vangin aikaisempi koulutustausta sekä työ- ja koulutustilanne vankilaan

tultaessa. Motivaation kannalta merkitystä on myös vangin yksilöllisillä koulutustoiveilla, joka ei kuitenkaan ole välttämättä yhtä kuin koulutustarve. Koulutustarvetta arvioitaessa otetaan huomioon myös vangin muut tarpeet yksilöllisen uusimisriskin vähentämisen näkökulmasta.

Koulutuksen tai ammattitaidon puuttuminen on kriminogeeninen tekijä. Koulutuksen avulla voidaan siis pienentää vangin riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin. Koulutuksen avulla on myös mahdollista toteuttaa laissa vankeudelle asetettua tavoitetta lisätä vankien sijoittumista yhteiskuntaan parantamalla yhteiskunnassa tarvittavia valmiuksia.

Taulukko 1. Vuoden alussa ja lopussa rangaistuslaitoksissa olleet sukupuolen, vankiryhmän ja laitostyyppin mukaan, 2013

Laitostyyppi	Laitoksen kirjoissa							
	Yhteensä		Vankeusvankeja		Sakkovankeja		Tutkintavankeja	
		Naisia	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia
Vuoden alussa								
Kaikki laitokset	3134	226	2491	180	37	1	606	45
Suljetut laitokset	2285	137	1645	91	34	1	606	45
Avolaitokset	849	89	846	89	3	0	0	0
Vuoden lopussa								
Kaikki laitokset	3011	222	2375	170	44	3	592	49
Suljetut laitokset	2161	150	1527	98	42	3	592	49
Avolaitokset	850	72	848	72	2	0	0	0

Taulukko 2. Vankien päivittäinen keskimäärä vankiryhmittäin vuosina 2004–2013

	Vankeusvankeja	Sakko- vankeja	Tutkinta- vankeja	Nuoriso- vankeja	Pakko- laitos- vankeja	Yhteensä	Naisia	Naisten osuus kaikista vangeista (%)
2004	2 928	81	473	72	23	3 577	206	6
2005	3 104	179	519	63	23	3 888	242	6
2006	3 126	189	463	-	-	3 778	246	7
2007	2 911	134	506	-	-	3 551	244	7
2008	2 845	121	559	-	-	3 526	232	7
2009	2 840	83	569	-	-	3 492	246	7
2010	2 635	57	599	-	-	3 291	246	7
2011	2 612	53	598	-	-	3 262	234	7
2012	2 561	49	626	-	-	3 236	224	7
2013	2 549	48	578	-	-	3 175	242	8

Taulukko 3. Alle 21-vuotiaat tutkinta- ja vankeusvangit keskimäärin vuosina 2004–2013

	15–17 -vuotiaat	18–20 -vuotiaat	Alle 21-vuotiaat yhteensä	Kaikki vangit	Nuorten osuus kaikista vangeista (%)
2004	8	110	118	3 577	3,3
2005	6	93	99	3 888	2,5
2006	6	90	96	3 778	2,5
2007	5	82	87	3 551	2,5
2008	5	90	95	3 526	2,7
2009	6	87	93	3 492	2,7
2010	7	72	79	3 291	2,4
2011	10	70	80	3 262	2,5
2012	6	79	85	3 236	2,6
2013	8	74	82	3 175	2,6

Taulukko 4. Vuoden aikana vapaudesta rangaistuslaitokseen tulleet vankiryhmän ja sukupuolen mukaan laitostyypeittäin, 2013

Vankilaji	Kaikki laitokset			Suljetut laitokset			Avolaitokset		
	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.
Vapaudesta tulleita kaikkiaan	5 255	554	5 809	4 957	547	5 504	298	7	305
Sakko- vankeja	1 014	165	1 179	1 000	165	1 165	14	0	14
Vankeus- vankeja	2 420	220	2 640	2 136	213	2 349	284	7	291
15–17 -v.	1	0	1	1	0	1	0	0	0
18–20 -v.	49	4	53	43	4	47	6	0	6
21– v.	2 370	216	2 586	2 092	209	2 301	278	7	285
Tutkinta- vankeja	1 821	169	1 990	1 821	169	1 990	0	0	0
15–17 -v.	22	0	22	22	0	22	0	0	0
18–20 -v.	160	5	165	160	5	165	0	0	0
21– v.	1 639	164	1 803	1 639	164	1 803	0	0	0

Taulukko 5. Vapaudesta vankilaan tulleet vankiryhmittäin vuosina 2004–2013

	Vankeusvankeja		Sakkovankeja		Tutkintavankeja		Yhteensä	
	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia
2004	3 863	213	867	84	1 845	137	6 575	434
2005	3 779	200	1 843	235	1 930	136	7 552	571
2006	3 496	212	2 098	264	1 698	132	7 292	608
2007	3 568	236	1 856	244	1 879	135	7 303	615
2008	3 539	217	1 852	229	1 930	143	7 321	589
2009	3 469	251	1 627	185	1 963	163	7 059	599
2010	3 244	243	1 303	150	1 998	181	6 545	574
2011	3 097	225	1 277	166	2 062	152	6 436	543
2012	2 744	200	1 135	130	2 187	157	6 066	487
2013	2 640	220	1 179	165	1 990	169	5 809	554

Taulukko 6. Vuoden aikana vapautuneet vapautumisperusteen, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2013

	Laitostyyppi								
	Suljetut laitokset			Avolaitokset			Kaikki laitokset		
	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.
Laitoksista vapautuneet kaikkiaan	3 976	421	4 397	1 326	128	1 454	5 302	549	5 851
1. Rangaistuksen täysin suorittaneet	966	159	1 125	53	4	57	1 019	163	1 182
sakkovangit	951	156	1 107	40	3	43	991	159	1 150
vankeusvangit	15	3	18	13	1	14	28	4	32
2. Tasavallan presidentti armah- tanut enemmälti suorittamasta	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Päästetty ehdon- alaiseen vapauteen	1 975	170	2 145	1 265	123	1 388	3 240	293	3 533
tasavallan presidentin armahduksella	0	0	0	0	0	0	0	0	0
laitoksen johtajan päätöksellä	1 974	170	2 144	1 259	122	1 381	3 233	292	3 525
Helsingin hovioikeuden päätöksellä	1	0	1	6	1	7	7	1	8
Haagin sotarikos- tuomioistuimen päätöksellä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Tutkintavanki laskettu vapaaksi	1 023	91	1 114	0	0	0	1 023	91	1 114
syyte hylätty	3	0	3	0	0	0	3	0	3
käsittelyn lykkääminen	1	0	1	0	0	0	1	0	1
tuomittu ehdottomasti, mutta päästetty vapaalle jalalle	75	7	82	0	0	0	75	7	82
tuomittu ehdollisesti	183	15	198	0	0	0	183	15	198
muusta syystä	761	69	830	0	0	0	761	69	830
5. Muut perusteet	12	1	13	8	1	9	20	2	22
Kuolleet	14	0	14	2	0	2	16	0	16
Siirretty muuhun maahan	61	9	70	2	1	3	63	10	73

Taulukko 7. Vuoden aikana vapautuneet vankeusvangit rangaistuslaitoksessa suoritetun rangaistusajan, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2013

Suoritettu rangaistusaika	Laitostyyppi								
	Suljetut laitokset			Avolaitokset			Kaikki laitokset		
	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.
Yhteensä	1 999	173	2 172	1 285	125	1 410	3 284	298	3 582
-1 kk	284	50	334	113	7	120	397	57	454
yli 1 kk-2 kk	384	40	424	207	10	217	591	50	641
yli 2 kk-3 kk	210	17	227	114	7	121	324	24	348
yli 3 kk-6 kk	300	25	325	215	21	236	515	46	561
yli 6 kk-1 v	334	19	353	238	28	266	572	47	619
yli 1 v-2 v	304	15	319	264	36	300	568	51	619
yli 2 v-4 v	140	5	145	93	8	101	233	13	246
yli 4 v	43	2	45	41	8	49	84	10	94
Keskipituus kk	9,2	5,6	8,9	11,3	13,9	11,5	10,0	9,1	10,0

Taulukko 8. Vuoden aikana päättäneiden sakon muuntorangaistusten pituus, 2013

	Pelkästään sakon muuntorangaistuksen suorittaneet			Sakon muuntorangaistuksen suorittaneet vankeusvangit ja tutkintavangit		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Enintään 10 päivää	473	76	549	107	8	115
11-30 päivää	414	63	477	273	16	289
31-60 päivää	97	21	118	95	12	107
61-90 päivää	11	0	11	25	6	31
Yhteensä	995	160	1 155	500	42	542

Taulukko 9. Rangaistuslaitoksista vapautuneet vankilajin ja sukupuolen mukaan vuosina 2004-2013

28 |

	Vankeusvankeja		Sakkovankeja		Tutkintavankeja		Yhteensä	
	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia
2004	4 637	244	900	85	785	90	6 322	419
2005	4 662	233	1 568	154	833	66	7 063	453
2006	4 844	301	2 016	264	812	67	7 672	632
2007	4 627	295	1 780	231	945	76	7 352	602
2008	4 484	297	1 717	218	995	77	7 196	592
2009	4 556	302	1 629	191	1 061	92	7 246	585
2010	4 193	319	1 224	148	1 089	102	6 506	569
2011	3 982	291	1 251	160	1 125	101	6 358	552
2012	3 728	261	1 104	132	1 241	82	6 073	475
2013	3 582	298	1 155	160	1 114	91	5 851	549

Taulukko 10. Vapautuneiden vankeusvankien rangaistuslaitoksessa suorittama aika (%) vuosina 2004–2013

Suoritettu rangaistus-aika	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
– 1 kk	16	14	11	14	16	16	16	16	15	13
yli 1 kk–2 kk	20	20	18	21	23	22	21	21	20	18
yli 2 kk–3 kk	12	12	11	11	9	10	9	11	9	10
yli 3 kk–6 kk	19	17	18	18	16	16	16	16	14	16
yli 6 kk–1 v	15	15	17	15	15	15	15	14	17	17
yli 1 v–2 v	12	13	15	14	13	13	15	14	15	17
yli 2 v–4 v	5	6	7	5	5	6	6	6	7	7
yli 4 v	2	2	2	2	2	2	2	3	2	3
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	4637	4662	4844	4627	4484	4556	4193	3982	3728	3582

Taulukko 11. Ehdonalaisesti vapautuneet vuosina 2004–2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ehdonalaisesti vapautuneita yhteensä	4 510	4 579	4 767	4 567	4 406	4 485	4 146	3 935	3 682	3 533
Vankilan johtajan/ johtokunnan päätöksellä	4 496	4 564	4 740	4 562	4 397	4 476	4 138	3 929	3 677	3 525
Oikeusministeriön/ Rikosseuraamusviraston päätöksellä	9	7	16	0	0	0	0	0	0	0
Tasavallan presidentin armahduksella	4	6	10	4	2	1	2	4	1	0
Vankilaoikeuden päätöksellä	1	2	0							
Helsingin hovioikeuden päätöksellä				1	6	7	6	2	4	8
Korkeimman oikeuden päätöksellä						1	0	0	0	0
Haagin sotarikostuomioistuimen päätöksellä			1		1	0	0	0	0	0
Valvontaan asetettu	1 013	977	1 167	1 140	925	856	828	759	742	753

Taulukko 12. Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa vuosina 1994–2014 sekä vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset, vapautuneet elinkautisvangit ja suoritettun rangaistuksen keskipituus vuosina 1994–2013

Vuosi	Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa	Vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset	Vapautuneet elinkautisvangit	Vapautuneiden elinkautisvankien suorittaman rangaistuksen keskipituus (v)
1994	28	9	1	10,4
1995	34	5		
1996	39	12	1	9,5
1997	46	10		
1998	55	6		
1999	59	3	2	12,3
2000	59	1	2	13,2
2001	60	9	2	13,7
2002	66	19	4	12,0
2003	74	24	2	13,6
2004	97	7	3	15,0
2005	104	21	2	11,8
2006	124	21	7	12,9
2007	136	13	3	13,5
2008	144	11	6	13,1
2009	151	13	8	14,3
2010	157	14	6	14,5
2011	164	15	2	15,0
2012	175	27	3	22,4
2013	200	14	6	13,6
2014	208			

Taulukko 13. Valvottu koevapaus vuosina 2007–2013

30 |

	Aloitettut	Päätyneet	Peruutettut	Peruutettut % aloitetuista	Koevapaudessa keskimäärin päivässä	Koevapauden keskimääräinen pituus (pv)
2007	103	78	5	5	22	80
2008	217	193	19	9	50	90
2009	356	322	55	15	85	88
2010	395	397	67	17	102	97
2011	426	394	69	16	113	100
2012	544	526	94	17	150	101
2013	504	513	65	13	151	108

Taulukko 14. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ryöstö	Yht.	7	6	7	5	6	7	7	7	7	7
	Naisia	5	5	6	4	2	5	7	7	7	5
Varkaus- rikokset	Yht.	16	16	15	14	13	12	11	10	11	12
	Naisia	14	15	16	13	10	11	10	6	12	10
Muu omaisuusrikos	Yht.	5	5	4	4	3	4	6	6	8	8
	Naisia	3	6	5	5	5	6	7	9	10	10
Henkirikos	Yht.	18	19	19	20	20	20	22	23	23	23
	Naisia	29	27	25	28	32	27	30	31	34	32
Muu väkivaltarikos	Yht.	17	18	20	19	20	20	21	21	20	18
	Naisia	18	14	17	16	14	22	21	17	12	21
Siveellisyys- rikos	Yht.	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4
	Naisia	1	0	0	0	0	1	3	4	2	2
Huumaus- ainerikos	Yht.	18	16	15	15	16	14	16	17	17	18
	Naisia	19	21	16	15	16	15	16	16	19	14
Liikenne- juopumus	Yht.	12	13	12	14	13	14	12	10	9	9
	Naisia	7	11	11	10	11	9	5	6	3	6
Muu rikos	Yht.	4	4	4	6	6	6	3	2	2	2
	Naisia	4	1	3	10	9	4	2	4	1	1
Yhteensä	Yht.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yht.	3107	3173	3186	2979	2865	2924	2726	2639	2615	2699
	Naisia	170	169	197	184	167	190	193	180	177	201

Taulukko 15. Vankeusvankien ikäryhmät 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15–20 v	Yht.	3	2	2	2	1	3	2	1	2	2
	Naisia	2	1	1	2	0	2	1	0	1	0
21–24 v	Yht.	13	12	13	10	10	11	9	8	8	8
	Naisia	8	8	11	8	6	8	10	9	5	7
25–29 v	Yht.	20	21	20	21	18	18	19	20	19	19
	Naisia	12	16	14	19	11	15	15	20	19	23
30–39 v	Yht.	33	33	33	34	35	33	33	33	35	34
	Naisia	41	37	38	35	38	30	29	31	35	28
40–49 v	Yht.	19	20	21	21	23	22	23	22	22	22
	Naisia	25	23	24	25	30	32	32	26	31	26
50 v –	Yht.	11	11	11	12	12	14	14	14	13	15
	Naisia	12	15	12	12	14	13	15	14	11	16
Yhteensä	Yht.	100	100	100	101	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yht.	3107	3173	3186	2979	2865	2924	2726	2639	2615	2699
	Naisia	170	169	197	184	167	190	193	180	177	201

Taulukko 16. Vankeusvankien ennakoituiden laitoksessaoloajat 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
< 3kk	Yht.	9	8	8	10	10	10	10	9	8	8
	Naisia	9	8	10	10	10	8	10	7	7	9
3 < 6kk	Yht.	13	10	10	12	10	10	9	10	8	9
	Naisia	11	10	9	11	8	14	6	12	6	9
6 < 12 kk	Yht.	17	18	17	18	16	15	15	15	16	15
	Naisia	13	18	14	17	13	17	21	16	17	15
1 < 2 v	Yht.	23	24	25	23	24	25	24	25	25	26
	Naisia	31	26	29	25	31	23	29	26	26	27
2 < 4 v	Yht.	20	20	20	18	19	19	19	19	20	20
	Naisia	13	15	17	14	16	19	16	19	21	18
4 < 8 v	Yht.	13	14	14	14	15	14	14	15	13	12
	Naisia	16	16	15	17	15	13	14	15	18	15
8 v –	Yht.	5	6	6	6	7	7	8	8	9	9
	Naisia	7	8	5	7	7	7	6	6	6	7
Yhteensä	Yht.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yht.	3043	3092	3127	2932	2819	2892	2690	2576	2581	2662
	Naisia	169	167	196	181	166	189	193	177	176	201

Taulukosta puuttuvat vangit, joiden rangaistuksen pituuden laskeminen oli kesken tai vanki oli karkumatalla

Taulukko 17. Vankeusvankien laitoskertaisuus 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. krt	Yht.	32	29	31	30	30	31	32	33	34	36
	Naisia	56	50	54	52	52	45	49	53	50	56
2. krt	Yht.	14	13	14	14	14	15	13	13	14	13
	Naisia	16	17	17	17	16	18	18	18	15	14
3–7. krt	Yht.	36	38	37	37	37	36	35	35	35	34
	Naisia	23	28	22	26	25	30	27	24	26	27
8. krt–	Yht.	18	19	18	18	19	18	19	20	18	18
	Naisia	5	6	8	5	7	7	6	4	9	4
Yhteensä	Yht.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yht.	3079	3143	3162	2965	2854	2916	2720	2631	2609	2694
	Naisia	170	169	197	184	167	190	193	180	177	201

Taulukko 18. Ulkomaalaisten vankien keskimäärät vankilajeittain sekä osuus kaikista vangeista vuosina 2004–2013

	Ulkomaalaiset			Kaikki vangit	Ulkomaalaisten osuus kaikista vangeista (%)
	Rangaistusvangit	Tutkinta- vangit	Yhteensä		
2004	194	90	284	3 577	8
2005	171	111	282	3 888	7
2006	200	106	306	3 778	8
2007	208	99	307	3 551	9
2008	202	123	325	3 526	9
2009	216	154	370	3 492	11
2010	214	180	394	3 291	12
2011	243	201	444	3 262	14
2012	261	209	470	3 236	15
2013	279	185	464	3 175	15

Taulukko 19. Ulkomaalaisten vankeusvankien pääririkokset 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ryöstö	4	8	9	7	9	7	9	8	3	5
varkaus	6	11	5	11	5	11	15	13	15	16
muu omaisuusrikos	6	4	5	0	4	2	5	4	6	3
henkirikos	8	9	13	14	14	12	10	6	6	7
muu väkivaltarikos	5	6	6	10	9	5	7	7	11	7
siveellisyysrikos	4	4	8	8	6	8	5	9	9	8
huumausainerikos	61	50	47	42	42	46	46	48	44	49
liikennejuopumus	0	1	2	2	4	5	2	1	4	3
muut rikokset	4	6	5	7	6	6	2	4	1	2
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	203	268	213	214	203	213	212	227	267	276

Taulukko 20. Ulkomaalaisten vankien kansalaisuus 1. toukokuuta 2013

	N		N
Afganistan	3	Liberia	1
Alankomaat	4	Liettua	51
Albania	1	Marokko	4
Algeria	7	Meksiko	1
Armenia	1	Myanmar	1
Australia	1	Nigeria	10
Bosnia-Hertsegovina	3	Pakistan	1
Bulgaria	1	Puola	4
Chile	1	Ranska	1
Dominikaaninen Tv	4	Romania	17
Espanja	2	Ruanda	2
Etiopia	2	Ruotsi	12
Gambia	4	Saksa	5
Intia	1	Sambia	1
Irak	13	Serbia ja Montenegro	4
Iran	7	Somalia	18
Iso-Britannia	3	Sudan	4
Italia	1	Tanska	2
Jamaika	1	Tsekki	2
Jordania	2	Tunisia	2
Kamerun	1	Turkki	3
Kanada	1	Ukraina	1
Kenia	1	Valko-Venäjä	2
Kirgisia	1	Venezuela	1
Kolumbia	1	Venäjä	62
Kongon Dem Tv	6	Vietnam	3
Kosovo	1	Viro	132
Kreikka	1	Kansalaisuudeton	18
Latvia	4	Ei tietoa	14
		YHTEENSÄ	458

Taulukko 21. Poistumisluvat vuosina 2004–2013

	Anottu		Myönnetty		Peruutettu		Käytetty		Lupaehdot täytetty		Lupaehdot rikottu	
	N	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
2004	17 320	12 813	74	181	1	12 632	99	11 771	93	861	6,8	
2005	18 578	13 700	74	170	1	13 530	99	12 658	94	869	6,4	
2006	18 325	13 283	72	209	2	13 074	98	12 181	93	893	6,8	
2007	15 325	11 166	73	273	2	10 893	98	10 263	94	630	5,8	
2008	15 183	11 256	74	293	3	10 963	97	10 442	95	521	4,8	
2009	15 728	11 555	73	342	3	11 213	97	10 726	96	487	4,3	
2010	13 997	10 669	76	242	2	10 427	98	9 932	95	495	4,7	
2011	14 768	11 016	75	293	3	10 723	97	10 256	96	467	4,4	
2012	14 749	10 984	74	318	3	10 666	97	10 212	96	454	4,3	
2013	15 921	11 829	74	399	3	11 430	97	10 921	96	509	4,5	

Taulukko 22. Karkaamiset ja luvatta poistumiset vuosina 2004–2013

	Karkaamisia			Avolaitoksesta luvatta poistuneet	Ulkopuolisesta laitoksesta luvatta poistuneet*
	Yhteensä	Suljetuista laitoksista	Vankilan muurien sisäpuolelta		
2004	22	19	1	27	
2005	25	21	10	18	
2006	14	13	0	43	3
2007	8	6	0	51	9
2008	16	14	8	55	9
2009	17	13	1	67	4
2010	12	10	1	54	9
2011	12	7	1	82	5
2012	17	11	6	62	15
2013	15	9	5	56	16

* Ennen 1.10.2006 ulkopuolisesta laitoksesta luvatta poistuneet laskettiin karkaamisiksi.

Taulukko 23. Vankien ajankäyttö vuosina 2004–2013 (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuotanto	19	18	19	17	17	15	15	15	15	13
Kiinteistötoimi	11	11	10	9	9	9	9	9	9	10
Avolaitostyöt	4	3	4	5	5	4	5	5	5	5
Taloushuolto	6	5	4	3	3	3	2	3	3	3
Työtoiminta yhteensä	40	37	37	34	34	31	32	32	32	31
Koulutus	10	8	9	9	9	9	9	8	10	8
Muut aktiivitoiminnot	8	9	10	6	6	7	8	9	10	10
Toiminnot yhteensä	58	54	56	49	49	47	49	49	52	50
Sairaus	5	5	5	5	5	5	4	4	4	3
Toimintaan sijoittamatta	18	21	28	37	37	38	38	38	36	38
Muu passiiviaika	19	20	11	9	9	10	9	9	8	8
Ei toiminnoissa yhteensä	42	46	44	51	51	52	51	51	48	50
Vankeja työtoiminnassa ka/pv	1450	1465	1448	1233	1199	1081	1040	1047	1060	1012
Vankeja toiminnoissa ka/pv	2071	2098	2125	1698	1760	1668	1597	1589	1739	1593
Vankeja yhteensä ka/pv	3577	3888	3777	3551	3526	3492	3291	3262	3333	3157

Taulukko 24. Vangit ja vankilat 1975–2013

Vuosi	Vankien päivittäinen keskimäärä					Vapaudesta rangaistuslaitokseen saapuneet						Rangaistuslaitoksista vapautuneet	Vankiloita 31.12.	Vankipaikkoja käytössä	
	Yht.	Naisia	Sakko- vankeja	Tutkinta- vankeja	Ulkomalaisia vankeja	Yht.	Vankeus- vangiksi		Sakkovangiksi	Tutkinta- vangiksi				Käytössä laitoksissa	Suljetuissa laitoksissa (%)
							Yht.	Alle 21 v		Yht.	Alle 21 v				
1975	5 452	115	120	808	24	13 453	7 750		1 004	4 529		12 969	18	4 451	77
1976	5 596	130	119	770	11	12 999	8 203	525	919	3 689		12 937	18	4 312	77
1977	5 555	132	118	734	14	11 939	6 966	501	1 068	3 709	526	12 179	18	4 414	75
1978	5 399	147	169	673	12	11 183	6 045	443	1 564	3 393	534	11 335	18	4 501	75
1979	5 216	146	152	638	10	10 577	5 621	365	1 614	3 193	484	10 860	18	4 483	75
1980	5 088	135	135	546	8	10 114	5 548	313	1 288	3 120	493	10 206	18	4 543	73
1981	4 883	142	135	553	8	9 840	5 080	291	1 470	3 117	447	10 197	18	4 618	73
1982	4 766	135	128	582	12	10 194	5 209	320	1 347	3 459	540	10 200	18	4 665	73
1983	4 709	161	150	571	8	10 132	4 966	360	1 595	3 327	588	10 183	19	4 629	73
1984	4 524	153	138	536	10	9 671	5 204	390	1 299	3 114	730	9 884	18	4 695	74
1985	4 411	137	113	500	15	9 307	5 277	408	1 161	2 846	672	9 516	18	4 693	74
1986	4 219	126	132	510	11	9 216	5 010	297	1 337	2 867	402	9 240	18	4 738	72
1987	4 175	127	66	468	12	9 467	5 392	285	1 429	2 646	438	9 744	19	4 716	75
1988	3 972	125	91	421	11	9 379	5 096	260	1 821	2 462	382	9 707	21	4 700	75
1989	3 389	112	98	350	11	8 648	5 237	292	1 720	1 691	205	9 272	21	4 739	75
1990	3 441	109	95	372	20	8 831	5 349	201	1 556	1 926	325	8 561	21	4 214	73
1991	3 467	110	137	293	28	8 874	5 411	232	2 016	1 447	247	9 183	22	4 210	71
1992	3 511	110	189	263	43	9 851	5 769	268	2 557	1 525	248	9 755	23	4 220	72
1993	3 421	119	245	248	48	9 435	5 055	234	2 944	1 436	274	9 593	24	4 286	73
1994	3 275	122	221	259	57	8 711	4 424	205	2 661	1 626	306	8 984	25	4 102	72
1995	3 248	133	173	289	73	7 755	3 910	169	2 273	1 572	298	7 661	24	4 095	69
1996	3 197	149	132	300	94	6 594	3 254	172	1 703	1 637	279	7 028	24	3 907	71
1997	2 974	144	119	295	116	6 201	2 937	134	1 671	1 593	205	6 314	24	3 827	71
1998	2 809	140	96	292	130	5 803	2 982	120	1 318	1 503	198	5 883	23	3 508	71
1999	2 743	126	102	354	138	5 838	2 858	113	1 391	1 589	145	5 972	23	3 494	71
2000	2 855	144	121	376	173	6 561	3 312	122	1 581	1 668	220	6 272	22	3 357	71
2001	3 135	159	149	457	248	6 832	3 248	184	1 698	1 886	278	6 516	22	3 399	71
2002	3 433	204	190	478	293	7 451	3 452	106	2 156	1 843	219	7 245	22	3 437	72
2003	3 578	205	198	492	291	7 654	3 520	123	2 223	1 911	211	7 511	21	3 286	76
2004	3 577	206	81	473	284	6 575	3 863	129	867	1 845	189	6 322	21	3 479	72
2005	3 888	242	179	519	282	7 552	3 779	95	1 843	1 930	178	7 063	21	3 460	73
2006	3 778	246	189	463	306	7 292	3 496	72	2 098	1 698	155	7 672	26	3 607	71
2007	3 551	244	134	506	307	7 303	3 568	57	1 856	1 879	177	7 352	26	3 540	71
2008	3 526	232	121	559	325	7 321	3 539	88	1 852	1 930	224	7 196	26	3 517	72
2009	3 492	246	83	569	370	7 059	3 469	104	1 627	1 963	180	7 246	26	3 298	70
2010	3 291	246	57	599	394	6 545	3 244	83	1 303	1 998	186	6 506	28	3 113	67
2011	3 262	234	53	598	444	6 436	3 097	80	1 277	2 062	200	6 358	27	3 092	67
2012	3 236	224	49	626	470	6 066	2 744	65	1 135	2 187	215	6 073	26	3 089	71
2013	3 175	242	48	578	464	5 809	2 640	54	1 179	1 990	187	5 851	26	3 089	70

Taulukko 25. Vuosina 2003–2008 vapautuneiden vankeusvankien uusiminen (%) viiden vuoden seuranta-aikana sukupuolen, iän ja vankeuskertaisuuden mukaan

		Vapautumisvuosi					2008
		2003	2004	2005	2006	2007	
Yhteensä		69	69	67	64	64	61
Sukupuoli	mies	70	70	68	65	65	62
	nainen	56	58	57	56	50	48
Ikä vapautuessa	15–<18	100	88	100	100	100	67
	18–<21	87	86	83	79	82	80
	21–<30	76	77	74	72	73	72
	30–<40	72	71	70	67	67	64
	40–<50	62	62	59	59	56	53
	50–	47	50	50	44	40	40
Vankeus-kertaisuus	1	54	54	52	49	47	45
	2	67	71	66	63	63	60
	3–5	76	76	75	72	68	69
	6–	80	81	78	78	79	75
Yhteensä N		4 158	4 211	4 360	4 558	4 310	4 162

Taulukko 26. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2004–2013

	Nuorten ehdollisen vankeuden valvonta	Nuorisorangaistus	Yhdyskuntapalvelu	Ehdonalaisen vapauden valvonta	Valvontarangaistus	Yhteensä
2004	1630	21	1611	1357		4619
2005	1572	30	1752	1437		4791
2006	1428	28	1650	1486		4593
2007	1326	17	1672	1785		4800
2008	1246	15	1679	1772		4713
2009	1208	10	1559	1532		4307
2010	1214	12	1428	1316		3970
2011	1178	14	1490	1177		3859
2012	1084	10	1458	1074	18	3645
2013	908	7	1344	1036	29	3324

Taulukko 27. Yhdyskuntapalvelun toimeenpano vuosina 2004–2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pyydettyjä soveltuvuus-selvityksiä	8440	7761	7201	6614	6828	6138	5695	5624	5357	4589
Tehtyjä soveltuvuus-selvityksiä*	6380	5873	4852	5260	5292	4893	4250	3929	4089	3610
Annettu myönteinen lausunto	5085	4733	4048	4187	4500	3980	3599	3358	3414	3124
Annettu myönteinen lausunto %	80	81	80	80	85	81	85	85	83	87
Toimeenpantavaksi tulleet yhdyskuntapalvelurangaistukset	4021	3983	3679	3696	3609	3370	3076	2927	2741	2523
Aloitettuja toimeenpanoja	3711	3636	3389	3411	3430	3160	2891	2751	2704	2366
Loppuun-suoritetut rangaistukset	2876	3044	2856	2768	2926	2804	2482	2330	2296	2086
Päätyneet**	3363	3627	3596	3436	3598	3483	3047	2761	2827	2507
Alioikeuden päätöksellä muunnettu takaisin vankeudeksi	712	674	662	621	595	581	505	402	482	373
% aloitetuista	19	19	19	18	17	18	17	15	18	16
Vuoden aikana suoritettut yhdyskuntapalvelutunnit	271 916	288 355	278 052	262 617	268 321	261 096	231 235	220 440	225 158	199 514
Toimeenpanossa 31.12.	1592	1613	1531	1597	1530	1345	1315	1441	1302	1217
Toimeenpanossa keskimäärin päivittäin	1611	1752	1650	1672	1679	1559	1428	1490	1458	1344

* Ei sisällä tapauksia, joissa lausuntoa ei ole voitu laatia

** Päätyneet yhdyskuntapalvelut sisältää loppuun-suoritetut, muunnetut, kuolleet ja muut (tuomioistuimien on katsonut toimeenpanon loppuun suoritetuksi)

Taulukko 28. Ehdonalaisen vapauden valvonta vuosina 2004–2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Uusia valvontoja vuoden aikana	1003	993	1179	1140	934	860	830	768	739	757
Valvontoja vuoden aikana yhteensä	2393	2390	2627	2750	2788	2514	2210	2003	1860	1791
Valvonta lakkautettu	118	78	110	151	155	133	118	100	100	103
Koeaika päättynyt	399	369	410	511	805	842	766	693	658	594
Valvonnassa 31.12.	1397	1448	1610	1854	1654	1380	1235	1121	1034	1035
Valvottavia keskimäärin päivässä	1357	1437	1486	1785	1772	1532	1316	1177	1074	1036

Taulukko 29. Nuorten ehdollisen vankeuden valvonta vuosina 2004–2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Uudet valvonnat	883	810	769	684	634	705	644	751	901	757
Valvonnassa vuoden aikana yhteensä	2535	2456	2169	2218	1926	1919	1873	1940	2279	1775
Valvonta lakkautettu	111	122	77	63	57	44	51	47	40	22
Valvonta-aika päättynyt								1	376	764
Koeaika päättynyt	665	645	635	613	558	581	582	594	560	135
Valvonnassa 31.12	1646	1554	1448	1292	1214	1229	1189	1378	1018	829
Valvottavia keskimäärin päivässä	1630	1572	1428	1326	1246	1208	1214	1178	1084	908

Taulukko 30. Nuorisorangaistuksen toimeenpano vuosina 2005–2013

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Uudet toimeenpanot	33	34	23	16	10	18	15	10	6
Toimeenpanossa vuoden aikana yhteensä	54	66	47	34	22	25	29	22	12
Nuorisorangaistus suoritettu	11	27	26	14	11	12	12	11	3
Muunnettu vankeudeksi	3	3	2	3	3	1	2	2	2
Valvottavia keskimäärin päivässä	32	24	18	12	10	12	14	10	7

40 |

Taulukko 31. Valvontarangaistuksen toimeenpano vuosina 2012–2013

	2012	2013
Pyydetyjä valvontarangaistus-lausuntoja		949
Tehtyjä valvontarangaistus-lausuntoja*		603
Annettu myönteinen lausunto		320
Annettu myönteinen lausunto %		53
Toimeenpantavaksi tulleet valvontarangaistukset	198	223
Aloitettuja toimeenpanoja	143	196
Päättyneet	110	162
Alioikeuden päätöksellä muunnettu takaisin vankeudeksi	9	23
% päättäneistä	8	14
Toimeenpanossa 31.12.	16	16
Toimeenpanossa keskimäärin päivittäin.	18	29

* Ei sisällä tapauksia, joissa lausuntoa ei ole voitu laatia

Taulukko 32. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos seuraamuksittain päättyneissä toimeenpanoissa vuosina 2007–2013 (%)

	2007					2008					2009				
	ERN	EAV	YKP	NR	Yht.	ERN	EAV	YKP	NR	Yht.	ERN	EAV	YKP	NR	Yht.
Henkeen ja terveyteen kohdistuva	20	34	14	29	18	24	29	14	47	19	23	33	16	50	20
Huumaus-ainerikos	9	14	4	0	6	6	12	3	0	5	3	14	4	0	6
Liikennejuopumus	27	9	55	0	43	24	10	58	0	44	24	11	54	0	41
Liikenne-rikos	4	3	2	0	3	3	3	2	6	2	2	3	3	0	3
Omaisuus-rikos	30	29	19	46	22	38	26	17	41	21	30	31	18	43	23
Seksuaali-rikos	2	3	1	0	1	2	3	1	0	2	2	3	1	0	1
Muu	9	8	5	0	6	3	18	5	6	7	16	7	4	0	6
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	770	897	3436	28	5131	701	1098	3619	17	5435	753	1101	3483	14	5351

	2010					2011					2012					
	ERN	EAV	YKP	NR	Yht.	ERN	EAV	YKP	NR	Yht.	ERN	EAV	YKP	NR	VAL-RA	Yht.
Henkeen ja terveyteen kohdistuva	27	36	16	15	22	25	37	17	33	22	27	44	17	15	13	24
Huumaus-ainerikos	3	15	4	0	6	6	16	6	0	8	7	18	6		3	8
Liikennejuopumus	28	8	53	0	40	22	7	50	17	37	20	3	51	15	55	36
Liikenne-rikos	4	2	2	8	3	3	2	2	0	2	3	2	2		0	2
Omaisuus-rikos	32	31	20	77	24	36	29	19	33	24	37	26	19	69	14	24
Seksuaali-rikos	2	5	1	0	2	3	5	1	0	2	2	5	2		0	2
Muu	4	2	3	0	3	4	4	5	17	4	4	2	3		15	4
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	630	953	3047	13	4643	645	850	2761	12	4268	995	823	2827	13	101	4759

	2013					Yht.
	ERN	EAV	YKP	NR	VAL-RA	
Henkeen ja terveyteen kohdistuva	27	39	17	20	9	22
Huumaus-ainerikos	6	23	7	0	4	9
Liikennejuopumus	20	4	51	20	59	36
Liikenne-rikos	4	1	2	0	0	2
Omaisuus-rikos	35	25	17	60	8	22
Seksuaali-rikos	2	5	2	0	0	2
Muu	5	3	5	0	21	5
Yhteensä	100	100	100	100	100	100
N	955	773	2542	5	196	4471

Taulukko 33. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma seuraamuksittain 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-	Yht.	N
Nuorten ehdollisen vankeuden valvonta									
2004	13	60	27	0	0	0	0	100	1660
2005	12	59	30	0	0	0	0	100	1586
2006	13	59	28	0	0	0	0	100	1442
2007	13	59	28	0	0	0	0	100	1318
2008	13	60	27	0	0	0	0	100	1247
2009	18	64	18	0	0	0	0	100	1078
2010	8	63	29	0	0	0	0	100	1102
2011	9	58	34	0	0	0	0	100	1042
2012	4	53	42	0	0	0	0	100	1146
2013	3	34	62	1	0	0	0	100	950
Ehdonalaisen vapauden valvonta									
2004	1	8	13	18	31	20	10	100	1344
2005	0	4	16	16	31	21	12	100	1452
2006	0	3	13	17	32	22	13	100	1456
2007	0	3	14	17	32	22	12	100	1751
2008	0	3	12	18	34	22	12	100	1796
2009	0	1	11	15	34	24	15	100	1475
2010	0	4	12	15	33	20	16	100	1277
2011	0	4	15	14	30	21	16	100	1210
2012	0	2	13	13	30	25	16	100	1096
2013	0	3	12	13	32	24	16	100	1035
Yhdyskunta-palvelu									
2004	0	7	18	18	25	19	13	100	1602
2005	0	7	18	16	25	19	15	100	1901
2006	0	5	19	19	24	19	14	100	1678
2007	0	5	17	15	27	21	15	100	1759
2008	0	4	19	17	25	20	15	100	1750
2009	0	2	15	21	27	19	16	100	1588
2010	0	6	16	20	28	19	12	100	1354
2011	0	4	12	20	30	19	15	100	1537
2012	0	3	7	19	28	19	23	100	1522
2013	0	2	13	17	30	20	19	100	1390
Valvonta-rangaistus									
2012	0	0	7	20	27	13	33	100	15
2013	0	7	24	13	31	11	13	100	45

**Taulukko 34. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sukupuolijakauma
1. toukokuuta vuosina 2004–2013**

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nuorten ehdollisen vankeuden valvonta	Miehiä	1 488	1 411	1 277	1 153	1 133	970	975	916	995	826
	Naisia	172	175	165	165	114	108	127	126	151	124
	Yht.	1 660	1 586	1 442	1 318	1 247	1 078	1 102	1 042	1 146	950
Nuoriso- rangaistus	Miehiä	18	34	28	19	16	11	12	9	11	6
	Naisia	2	2	2	0	0	1	0	3	0	0
	Yht.	20	36	30	19	16	12	12	12	11	6
Yhdyskunta- palvelu	Miehiä	1 509	1 760	1 529	1 601	1 588	1 414	1 220	1 362	1 346	1 210
	Naisia	93	136	149	158	162	174	134	175	176	180
	Yht.	1 602	1 896	1 678	1 759	1 750	1 588	1 354	1 537	1 522	1 390
Ehdonalaisen vapauden valvonta	Miehiä	1 292	1 381	1 377	1 655	1 706	1 367	1 203	1 108	1 009	953
	Naisia	52	71	79	96	90	108	74	102	87	82
	Yht.	1 344	1 452	1 456	1 751	1 796	1 475	1 277	1 210	1 096	1 035
Valvonta- rangaistus	Miehiä									15	43
	Naisia									0	2
	Yht.									15	45
Yhdyskunta- seuraamukset yhteensä	Miehiä	4 307	4 586	4 211	4 428	4 443	3 762	3 410	3 395	3 376	3 038
	Naisia	319	384	395	419	366	391	335	406	414	388
	Yht.	4 626	4 970	4 606	4 847	4 809	4 153	3 745	3 801	3 790	3 426
	Naisia %	6,9	7,7	8,6	8,6	7,6	9,4	8,9	10,7	10,9	11,3

**Taulukko 35. Yhdyskuntapalvelua suorittavien sosioekonominen tausta
1. toukokuuta 2004–2013 (%)**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Toimeentulo										
Opiskelija	7	8	6	6	5	5	5	5	5	5
Työssä	29	29	31	30	35	30	27	27	29	28
Työtön	55	52	54	53	51	54	56	57	54	56
Asevelvollinen	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	8	10	9	10	9	11	11	10	11	10
Muita							1	1	1	1
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	1602	1901	1678	1759	1750	1588	1345	1401	1303	1256
Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	83	84	86	84	86	87	88	86	85	87
Asuntola	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Tilapäinen asunto	10	9	8	8	9	9	7	9	10	8
Laitoksessa	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Asunnoton	4	4	4	5	4	2	3	3	4	4
Yhteensä	100	100	100	100	101	100	100	100	100	100
N	1602	1901	1678	1759	1750	1588	1348	1405	1312	1147

Taulukko 36. Ehdonalaisesti vapautuneiden valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Toimeentulo										
Opiskelija	5	5	5	5	4	4	6	8	7	8
Työssä	15	13	13	16	17	19	19	21	21	22
Työtön	68	69	68	66	67	66	62	58	60	58
Asevelvollinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	12	13	13	13	12	11	13	13	12	11
Muita			1					0	0	1
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	1344	1452	1456	1751	1796	1475	1244	1141	1011	953
Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	59	62	66	63	63	68	69	68	70	70
Asuntola	4	3	3	3	3	2	2	3	2	2
Tilapäinen asunto	17	18	16	19	19	17	17	19	17	16
Laitoksessa	6	4	4	3	3	2	2	2	1	2
Asunnoton	14	13	11	12	12	11	10	8	9	9
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	1344	1452	1456	1751	1796	1475	1252	1156	1027	966

Taulukko 37. Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Toimeentulo										
Opiskelija	30	31	29	28	24	24	26	24	25	24
Työssä	17	18	18	17	20	20	15	15	15	13
Työtön	48	49	50	48	49	50	51	54	54	55
Asevelvollinen	3	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Eläkeläinen	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Muita				5	5	4	5	4	4	6
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	1659	1586	1442	1318	1247	1078	1071	948	1008	894
Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	82	84	82	82	82	83	84	81	80	80
Asuntola	2	1	1	1	1	1	0	1	1	1
Tilapäinen asunto	7	7	7	8	8	8	8	8	8	7
Laitoksessa	4	4	4	4	3	4	3	4	6	6
Asunnoton	5	5	6	5	6	4	5	6	5	6
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	1659	1586	1442	1318	1247	1078	1083	959	1019	910

**Taulukko 38. Nuorisorangaistusasiakkaiden sosioekonominen tausta
1. toukokuuta vuosina 2004–2013 (%)**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Toimeentulo										
Opiskelija	12	34	24	11	31	33	42	33	18	17
Työssä	6	3	10	22	25	0	8	17	0	0
Työtön	65	35	42	50	38	50	42	33	36	83
Asevelvollinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
Muita	17	25	21	17	6	17	8	17	45	0
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	76	77	62	68	81	42	92	58	75	50
Asuntola	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilapäinen asunto	6	13	14	11	6	17	8	8	0	17
Laitoksessa	6	10	17	21	13	25	0	33	25	17
Asunnoton	12	0	7	0	0	16	0	0	0	17
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	20	36	30	19	16	12	12	12	11	6

**Taulukko 39. Valvontarangaistusta suorittavien
sosioekonominen tausta 1. toukokuuta 2012-2013 (%)**

	2012	2013
Toimeentulo		
Opiskelija	20	5
Työssä	33	44
Työtön	20	42
Asevelvollinen	0	0
Eläkeläinen	20	9
Muita	7	0
Yhteensä	100	100
N	15	43
Asuntotilanne		
Vakinainen asunto	87	96
Asuntola	0	2
Tilapäinen asunto	7	0
Laitoksessa	7	2
Asunnoton	0	0
Yhteensä	100	100
N	15	45

Taulukko 40. Ohjelmatoimintaan osallistuneet yhdyskuntaseuraamusasiakkaat vuosina 2009–2013

	EAV									
	2009		2010		2011		2012		2013	
	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk
Cognitive Skills	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikenneturva-jakso	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Liikenneturva-ohjelma	1	0	6	0	0	3	3	1	0	1
Ohjauspyörä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Päihdehuolto-jakso	0	1	10	3	6	1	10	1	3	0
Suuttumuksen hallinta (ryhmä)	8	1	1	1	0	0	4	1	0	2
Suuttumuksen hallinta (yksilö)	9	2	7	3	13	4	3	0	6	0
Viisi keskustelua muutoksesta	38	15	44	8	27	6	18	6	7	4
Yhteensä	58	19	69	15	46	14	38	9	16	7

	ERN									
	2009		2010		2011		2012		2013	
	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk
Cognitive Skills	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikenneturva-jakso	0	0	2	0	0	0	13	0	0	0
Liikenneturva-ohjelma	0	0	6	0	1	0	0	0	3	1
Ohjauspyörä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Päihdehuolto-jakso	0	0	15	1	0	0	13	3	1	3
Suuttumuksen hallinta (ryhmä)	5	5	6	2	0	0	5	2	2	0
Suuttumuksen hallinta (yksilö)	8	4	10	3	24	2	10	8	13	4
Viisi keskustelua muutoksesta	41	9	50	12	25	30	39	8	19	2
Yhteensä	54	18	89	18	50	32	80	21	38	10

suor = suorittanut loppuun, kesk = keskeyttänyt

Jatkuu seuraavalla sivulla

Taulukko 40 jatkuu
Ohjelmatoimintaan osallistuneet yhdyskuntaseuraamusasiakkaat vuosina 2009–2013

	YKP									
	2009		2010		2011		2012		2013	
	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk
Cognitive Skills	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikenneturva- jakso	30	1	19	0	14	4	7	0	8	1
Liikenneturva- ohjelma	67	9	64	12	54	19	81	8	75	8
Ohjauspyörä	8	4	7	1	3	2	3	0	3	3
Päihdehuolto- jakso	85	17	89	15	83	8	96	23	67	22
Suuttumuksen hallinta (ryhmä)	24	3	9	3	13	2	27	2	13	1
Suuttumuksen hallinta (yksilö)	21	5	16	1	15	6	18	6	28	0
Viisi keskustelua muutoksesta	122	22	126	28	113	16	133	20	108	27
Yhteensä	357	61	330	60	295	57	365	59	302	62

suor = suorittanut loppuun, kesk = keskeyttänyt

	VALRA			
	2012		2013	
	suor	kesk	suor	kesk
Cognitive Skills	0	0	0	0
Liikenneturva- jakso	0	0	0	0
Liikenneturva- ohjelma	4	0	1	0
Ohjauspyörä	0	0	0	0
Päihdehuolto- jakso	1	0	0	0
Suuttumuksen hallinta (ryhmä)	0	0	0	0
Suuttumuksen hallinta (yksilö)	2	0	1	0
Viisi keskuste- lua muutok- sesta	3	0	3	0
Nettiavusteinen päihdekuntou- tusohjelma 4 viikkoa			1	0
Nettiavusteinen päihdekuntou- tusohjelma 6 viikkoa			2	0
Yhteensä	10	0	8	0

Taulukko 41. Sanktioiden ja toimenpiteiden käyttö yhdyskuntaseuraamuksissa vuosina 2005–2013

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Yhdyskuntapalvelu									
Kirjallinen huomautus	1335	1288	1259	1344	1275	1049	1047	968	944
Toimeenpanon aloittamiskielto	204	168	201	213	188	171	135	144	137
Toimeenpanon jatkamiskielto	9	11	12	13	10	9	16	23	7
Toimeenpanon keskeytys	623	577	566	579	543	435	437	435	396
Yhteensä	2171	2044	2038	2149	2016	1664	1635	1570	1484
Ehdonalaisen vapauden valvonta									
Kirjallinen varoitus	93	84	80	78	87	87	83	48	60
Noutopyyntö poliisille	0	19	89	126	85	90	70	51	69
Ilmoitus syyttäjälle	0	2	15	31	22	22	13	6	10
Yhteensä	93	105	184	235	194	199	166	105	139
Nuorisorangaistus									
Kirjallinen huomautus	7	17	17	21	4	10	4	2	2
Kirjallinen varoitus	0	5	8	6	2	3	2	2	0
Noutopyyntö poliisille	1	1	5	1	1	3	2	4	0
Toimeenpanon aloittamiskielto	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimeenpanon keskeytys	4	10	7	9	4	3	4	4	4
Yhteensä	12	33	37	37	11	19	12	12	6
Ehdollisen vankeuden valvonta (nuoret)									
Kirjallinen huomautus							3	37	62
Kirjallinen varoitus								8	18
Noutopyyntö poliisille							3	57	84
Ilmoitus syyttäjälle								3	11
Yhteensä							6	105	175
Valvontarangaistus									
Kirjallinen varoitus								33	46
Toimeenpanon aloittamiskielto								14	32
Toimeenpanon jatkamiskielto								6	1
Toimeenpanon keskeytys								24	51
Yhteensä								77	130

RIKOSSEURAAMUSLAITOS
Puh. 029 56 88500
Fax 029 56 65440
viestinta.rise@om.fi

ISSN-L 2242-6949
ISSN 2242-6949 (painettu)
ISSN 2242-6957 (verkkojulkaisu)